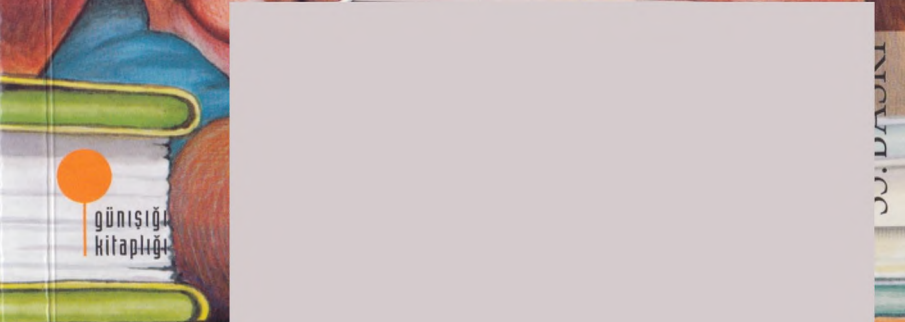

Kalem, kâğıt üzerine yazı
ve a çizim için kullanılan
silindirik şekliyle kuramsal ve
malzemesidir. Genellikle
kalem, karbon karıştırır
a da a

Bunun Adı Fındakel

güneşli
kitaplığı

Andrew Clements

Karne Oyunu, Konuşmak Yok! ve Tek mi? Çift mi? adlı kitaplarıyla da sevilen, dünya çocuk edebiyatının çok ödüllü yazarı **ANDREW CLEMENTS** bu romanında; bir dilin canlılığını nasıl koruduğunu, yeni sözcüklerle nasıl zenginleştiğini ve dil kurallarını sorguluyor. Çocukları araştırmaya, okumaya, eleştirel düşünmeye özendiren bir başyapıt.

**Yalnızca
Amerika'da
milyonlarca
sattı, sayısız
ödül aldı.**

Bunun Adı Findel

Beşinci sınıfın en acar çocuklarından Nick, olmadık sorularla ders kaynatmada ustadır. Ancak, çetin ceviz dilbilgisi öğretmeni onun oyununa gelmez ve sözcüklerin nereden kaynaklandığı üzerine bir rapor hazırlamasını ister. Öğrendiklerinden çok etkilenen Nick bunları sınamak için parlak bir fikir bulur: Kalem yerine "findel" demeye başlar. Hiçbir anlamı olmayan sözcük önce okulda, sonra kasabada hızla yayılır, gazete ve televizyonlara konu olur. Nick'in masum oyunu hiç ummadığı sonuçlara yol açacaktır...

günüşiği
kitaplığı

Çocuk Roman 29

BUNUN ADI FİNDEL

Yazan: Andrew Clements

Resimleyen: Brian Selznick

Türkçe yayın editörü: Müren Beykan
İngilizce aslından Türkçeleştiren: Mine Kazmaoğlu
Son okuma: Hande Demirtaş

Özgün adı: *Frindle*

Metin © Andrew Clements, 1996

Desenler © Brian Selznick, 1996

Türkçe yayın hakları: Güneşli Kitaplığı, 2007
Yayın hakları, Akcalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla
Simon & Schuster Children's Publishing Division'dan satın
alınmıştır. Tüm yayın hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak
kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın
hiçbir yolla çoğaltılamaz ve kullanılamaz.

1. baskı: Ekim 2007 (1-34. baskılar 2000'er adet)

35. baskı: Şubat 2016 (10.000 adet)

ISBN 978-975-6227-99-2

gunisigikitapligi.com

Kapak uygulama: Anıl Çağatay

Baskı öncesi hazırlık: Neslihan Özceylan

Baskı: Bizim Matbaa Basım Yayın Amb. Dağ. Tur. ve Gıda Ltd. Şti.

[Yeşilce Mah. Aytekin Sok. No 38 Seyrantepe Kağıthane 34448

İstanbul (0212) 280 38 50 Sertifika: 23160]

Güneşli Kitaplığı

bir Mía Organizasyon

Restorasyon Yayıncılık Ltd. Şti. kuruluşudur.

Sertifika: 12439

Profilo Plaza, Cemal Sahir Sok. 26/28 B3

Mecidiyeköy 34387 İstanbul

Telefon: (0212) 212 99 73

Faks: (0212) 217 91 74

E-posta: info@gunisigikitapligi.com

Andrew Clements

1949'da ABD'nin New Jersey eyaletinde doğan Andrew Clements, Northwestern Üniversitesi'nde edebiyat eğitimi aldı, National Louis Üniversitesi'nde eğitim üzerine yüksek lisans yaptı. Çocukluğunda yaz aylarını telefonu, televizyonu, hat-ta kapı zili bile olmayan bir evde geçirmesi, yazarlığını de-rinden etkiledi. Şarkı sözü yazarlığı ve öğretmenlik yaptı, resimli kitaplar için metin yazdı. İlk çocuk romanı, 1996'da yayımlanan *Bunun Adı Findel*'le (*Frindle*) müthiş bir satış başarısı yakaladı, Amerika'nın hemen her köşesinde pek çok ödül kazandı. Peş peşe yazdığı, *The Landry News* (Landry'den Haberler, 1998), *Gizemli Anahtar* (*The Janitor's Boy*, 2000), *The School Story* (Okul Öyküsü, 2001), *The Last Holiday Concert* (Yıl Sonu Konseri, 2004), *Karne Oyunu* (*The Report Card*, 2004), *Konuşmak Yok!* (*No Talking*, 2007), *Tek Mi? Çift Mi?* (*Lost and Found*, 2008), *Troublemaker* (Baş Belası, 2011) ve *Sıradan Bir Çocuk* (*About Average*, 2012) ile başarısını sür-dürdü. Ellinin üzerinde kitabı bulunan yazar, eşiyile birlikte Massachusetts'ta yaşıyor; dört oğlu var.

Günüşiği Kitaplığı'nda Andrew Clements kitapları:

Bunun Adı Findel (1. baskı: 2007, 35. baskı: 2016)

Karne Oyunu (1. baskı: 2008, 18. baskı: 2015)

Konuşmak Yok! (1. baskı: 2010, 15. baskı: 2016)

Tek Mi? Çift Mi? (1. baskı: 2011, 7. baskı: 2015)

Sıradan Bir Çocuk (1. baskı: 2013, 4. baskı: 2015)

Gizemli Anahtar (1. ve 2. baskılar: 2015)

THE HISTORY OF THE

REPUBLIC OF THE UNITED STATES

The history of the United States is a story of growth and expansion. From a small collection of colonies on the eastern coast, the nation grew to encompass a vast continent. The early years were marked by struggle and the search for a common identity. The American Revolution was a pivotal moment, leading to the birth of a new nation. The subsequent decades saw the westward expansion, the Civil War, and the rise of industrial power. The United States emerged as a global superpower, influencing the world through its economic and cultural reach. The challenges of the 20th century, including the Great Depression and the Cold War, tested the nation's resilience and leadership. Today, the United States continues to evolve, facing new global challenges and opportunities.

The United States has a rich and diverse heritage. Its people have come from many different backgrounds, and this diversity has shaped the nation's character. The American dream, the pursuit of happiness and success, is a central theme in the country's history. The United States has made significant contributions to science, technology, and the arts. It has also been a leader in promoting democracy and human rights around the world. The future of the United States lies in embracing its values and working together to address the challenges of the 21st century.

Bunun Adı
Findel

Andrew Clements

Resimleyen: Brian Selznick

Türkçesi: Mine Kazmaoğlu

Becky, Charles, George, Nate ve John için.

Yabancı Adların Okunuđu

Andrew Clements	(Endrűğv Klements)
Brian Selznick	(Brayn Selznik)
Alice Lunderson	(Alis Landırsın)
Allen	(Elin)
Avery	(Eyviriy)
Betherly	(Bethirliy)
Boston	(Bağstın)
Bud Lawrence	(Bad Loğrın)
Carrington	(Keğringtın)
Chris	(Kris)
Daly	(Değliy)
Dave	(Deyv)
David Letterman	(Değvid Letırmin)
Deaver	(Diğvir)
Dublin	(Dablin)
Freed	(Friid)
Ginny Allen	(Ciniğ Elin)
Granger	(Greyncır)
Hawaii	(Havayi)
Hong Kong	(Hon Kong)
Iowa	(Ayova)
James	(Ceyms)
Janet Fisk	(Cenıt Fisk)
John	(Con)
Judy Morgan	(Cudi Morgın)
Lincoln	(Linkoln)
Lorelei Granger	(Lorelay Greyncır)
Los Angeles	(Los Encılıs)
Manny	(Meğni)
Margaret Chatham	(Margırt Çethım)
Massachusetts	(Mesaçusıts)

McDonald's	(Mekdağnılds)
New Hampshire	(Nügv Hempşır)
New York	(Nügv York)
Nicholas / Nick Allen	(Nikılıs / Nik Elin)
Ohio	(Ohayo)
People	(Piğpıl)
Pete	(Piğt)
quiz	(kuğiz)
Samuel Johnson	(Samuel Cansın)
Sarah	(Sara)
Ted Bell	(Ted Bel)
Tom Allen	(Tom Elin)
Webster	(Vebstır)
Westfield	(Vestfild)
William Shakespeare	(Vilyım Şekspir)

BÖLÜMLER

Nick	11
Bayan Granger	16
Bir Soru	23
Sözcük Dedektifi	27
Rapor	32
Parlak Fikir	42
Sözcük Savaşları	48
Kılıçtan Keskin	51
Satranç	58
Basın Özgürlüğü	66
Flaş Haber! Açıkıyoruz!	75
Kulaktan Kulağa	78
Yayılan Dalgalar	92
Nick'in İç Dünyası	96
Ve İşte Kazanan...	102

Nick, 2 aylikken

Nick

Lincoln İlkokulu'ndaki çocuklarla öğretmenlerden –harbiden kötü, harbiden akıllı ve harbiden iyi çocukları içeren– üç liste yapmalarını isteseniz, Nick Allen bunların hiçbirinde yer almazdı. Nick tamamen kendine özgüydü ve herkes de bunu bilirdi.

Peki, Nick bir baş belası mıydı? Öyle de denemez. Kesin olan şeydu: Nick Allen'ın her zaman bir dolu fikri vardı ve onları kullanmayı iyi bilirdi.

Üçüncü sınıftayken bir keresinde, Bayan Deaver'ın sınıfını tropik bir adaya dönüştürmeye karar vermişti Nick. New Hampshire'daki hangi çocuk şubat ortasında azıcık yaz havasına hayır diyebilir ki? İşte, Nick de önce herkesten kahverengi ve yeşil kartonlardan küçük palmyeler yapıp her

sıranın köşesine yapıştırmalarını istedi. Henüz altı aylık, çiçeği burnunda bir öğretmen olan Bayan Deaver bayıldı buna. “Aman ne hoş!”

Ertesi gün bütün kızlar saçlarına kâğıttan çiçekler, bütün oğlanlar da gözlerine güneş gözlüğü takmış, başlarına plaj şapkası geçirmişlerdi. Bayan Deaver ellerini çırparak, “Ne güzel *rengârenk!*” dedi.

Bir sonraki gün Nick evden getirdiği bir tornavidaıyla sınıfın termostat ayarını yükseltip, yaklaşık otuz dereceye getirdi. Bütün çocuklar şort ve tişört giyerek çıplak ayakla dolaşmaya başladılar. Bayan Deaver kısa bir süre için sınıftan çıkınca da, Nick çepeçevre yerlere on fincan kadar ince beyaz kum serpti. Bayan Deaver bir kez daha öğrencilerinin *yaratıcılığına* hayran kaldı.

Ama, üstlerine basıldıkça kumlar koridora yayılmaya başlayınca, bunu hiç de yaratıcı bulmayan okul hademesi Manny burnundan soluyarak doğruca müdüriyete gitti.

Kumları izleyen Müdür Hanım sınıfa girdiğinde, Bayan Deaver ön tarafta birkaç çocuğa Hawaii dansı öğretirken, ince uzun boylu, kumral, üstü çıplak oğlanın teki de, süngerden yapılmış bir voleybol topuyla, birbirine düğümlenmiş altı tişörtten oluşan bir ağın üstünden servis atmak üzereydi.

Üçüncü sınıfın sıcak güney denizlerine yolculuğu orada sona erdi. O dakikada.

Ancak bu, Nick'i ortalığı canlandırma girişimlerinden caydırmadı. Lincoln İlkokulu'nun arada bir sarsılıp kendine gelmesi gerekiyordu ve Nick de tam bunu sağlayacak kişiydi.

Bir yıl kadar sonra, Nick karatavuklar hakkındaki büyük keşfini yaptı. Bir akşam televizyon izlerken, kızıl kanatlı karatavukların yanlarına bir atmaca ya da başka bir tehlike yaklaştığında tiz sesle öttüklerini öğrendi. Sesin yayılma biçimi nedeniyle, avcı kuşlar tiz ötüşün nereden geldiğini ayırt edemiyorlardı.

Ertesi gün sessiz okuma yaparlarken, Nick öğretmene bir göz attığında Bayan Avery'nin atmaca gagası gibi kanca burunlu olduğunu fark edince, "Ciiik!" diye tiz, cırlak bir karatavuk sesi çıkardı.

Bayan Avery hızla başını kitabından kaldırıp çevresine bakındı. Sesin kimden geldiğini anlayamadığı için, bütün sınıfa, "Şşşt!" demekle yetindi.

Bir dakika sonra Nick aynı şeyi daha yüksek sesle yineledi. "Ciiik!" Bu kez sınıfta kıkırdamalar oldu. Ancak sesi duymamış gibi yapan Bayan Avery on beş saniye kadar geçince, yavaşça yerinden kalkıp sınıfın arka tarafına doğru yürüdü.

Gözlerini kitabından ayırmayan Nick hiç kı-

pırdamadan, var gücüyle kulak tırmalayıcı tizlikte bir sesle öttü: “Ciiiiik!”

Bayan Avery de hemen saldırıya geçti. “Janet Fisk, derhal kes şunu!”

Nick’in dört sıra ötesinde oturan Janet önce bembeyaz oldu, sonra kıpkırmızı kesildi.

“Ama ben yapmadım ki... yemin ederim.” Janet’in sesi ağlamaklıydı.

Hata yaptığını anlayan Bayan Avery, Janet’tan özür diledi.

“Ama belasını arayan biri var,” dedi. Giderek daha çok atmacayı andırmaya başlamıştı.

Nick okumaya devam etti ve başka cik sesi çıkarmadı.

Öğle tatilinde, Janet’in yanına gidip, onunla konuştu. Bayan Avery’nin arkadaşını suçlamış olmasından ötürü kendini kötü hissediyordu. Janet, Nick’le aynı mahallede oturuyor, arada sırada birlikte oyun oynuyorlardı. Janet, iyi beyzbol oynadığı gibi, futbolda da, ister kız ister erkek olsun okulda ne kadar çocuk varsa çoğundan daha iyiydi. “Baksana, Janet,” dedi Nick, “okuma sırasında azarlandığın için kusura bakma. Benim suçumdu. O sesi çıkaran bendim.”

“Sen mi?” dedi Janet. “Peki, ama nasıl oldu da Bayan Avery benim yaptığımı sandı?”

Bunun üzerine Nick ona karatavukların hikâyesini anlatınca, bu Janet'a çok ilginç geldi. O da birkaç cik sesi çıkarmayı denedi. Ötüşleri Nick'in kilerden bile daha tiz ve cırlaktı. Janet bunu sır olarak saklayacağına söz verdi.

Nick'in dördüncü sınıftaki o yılının sonuna kadar, Bayan Avery en az haftada bir kez, sınıfta bir yerlerden gelen güçlü bir "ciiik" sesi duydu—Kimi zaman tiz, kimi zaman da *çok* tiz bir ötüş oluyordu bu.

Bayan Avery sesi kimin çıkardığını hiç anlayamadı ve giderek kendini onu duymazlıktan gelmeye alıştırdı. Ama hâlâ bir atmacayı andırıyordu.

Nick açısından bütün bu olay uzun süreli—ve başarılı—bir bilimsel deneydi.

Ve Janet Fisk de bunun tadını çıkardı.

Bayan Granger

Beşinci sınıf farklıydı. Ortaokula hazırlanılan sınıftı bu. Beşinci sınıf bütün derslerden geçmek demektir. Sabahları ders arası vermek yok demektir. Karnede gerçek notlar demektir. Ama her şeyden çok, Bayan Granger demektir.

Beşinci sınıfta yaklaşık yüz elli öğrenci vardı. Öğretmenlerse yedi taneydi: İki matematik, iki fen bilgisi, iki sosyal bilgiler öğretmenine karşılık tek bir dilbilgisi ve edebiyat öğretmeni bulunuyordu. Dilbilgisi ve edebiyat Bayan Granger'ın tekelindeydi ve kendisi ciddi bir şöhret sahibiydi.

Bayan Granger kentin daha eski bir mahallesinde, derli toplu, küçük bir evde tek başına oturuyordu. Her sabah, ister güneş ister yağmur, ister

kar ister buz, ister ayaz ister fırtına olsun, soluk mavi eski otomobiliyle okula gelirdi. Onca yıl devamsızlık ettiğini anımsayan yoktu.

İyice beyazlaşmış saçlarını başının arkasında, kuş yuvasına benzer bir topuz yapıyordu. Daha genç bayan öğretmenlerin kimisi gibi okula asla pantolonla gelmezdi. Daima beyaz gömlekle giydiği, etek ceket takımdan oluşan, biri gri, biri mavi iki üniforması vardı. Gömleğinin yaka ortasına hep aynı küçük, işlemeli akik broşu takardı. Ve Bayan Granger terlemek nedir bilmeyen insanlardandı. Ceketini çıkarması için sıcaklığın otuz derecenin üstüne çıkması gerekirdi.

Bütün öğretmenler gibi o da kısa boyluydu. Beşinci sınıfta bile ondan uzun öğrenciler olurdu. Ama Bayan Granger insana devmiş gibi gelirdi. Bunun nedeni bakışlarıydı. Koyu gri gözlerini bütün dikkatiyle üstünüze çevirdiğinde, kendinizi bir toz zerresi gibi hissedebilirdiniz. Gözlerinin parladığı, içlerinin güldüğü de olurdu gerçi; arada gerçekten komik espriler patlattığını anlatan çocuklar vardı. Ama şöhreti esprilerinden kaynaklanmıyordu.

Herkes Bayan Granger'ın x-ışınlarıyla gördüğünden emindi. Onun on beş metre yakınında sakız çiğnemeyi aklınızdan bile geçiremezsiniz.

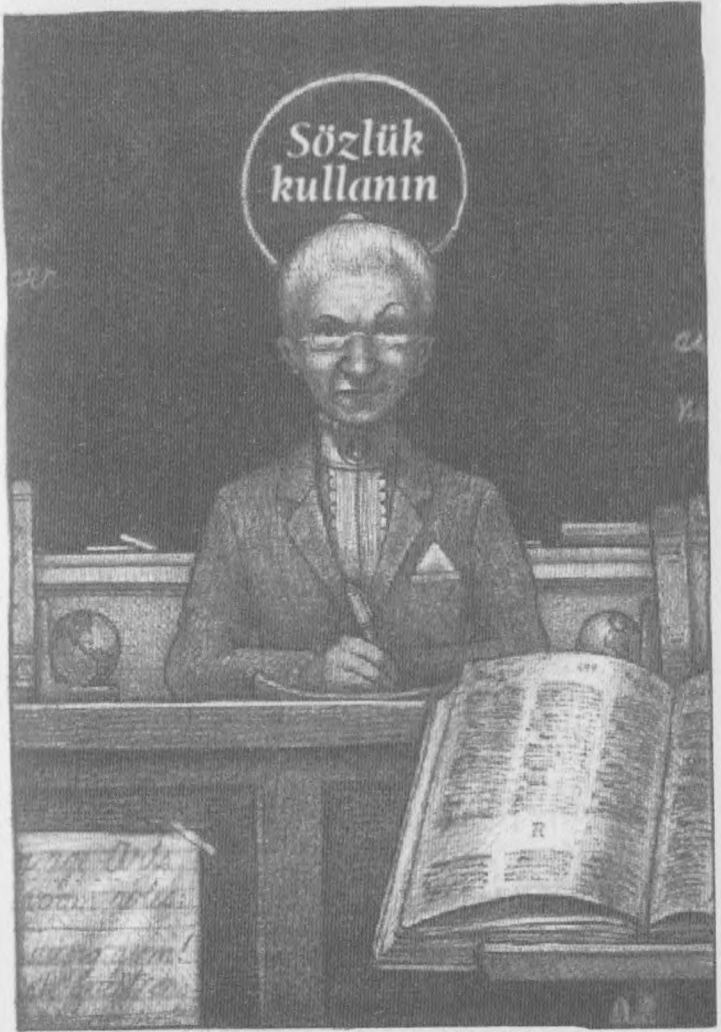
Yoksa, anında sizi görüp yakalar ve sakızı parlak sarı küçük bir kartona yapıştırmanızı isterdi. Sonra da bu kartonu çengelliğiyle gömleğinizin önüne takar ve o günün sonuna kadar okulda öyle dolaşmak zorunda kalırdınız. Bu da yetmez, kartonu eve götürüp, annenize ya da babanıza imzalatıktan sonra ertesi gün Bayan Granger'a getirmeniz gerekirdi. Onun gözünde, beşinci sınıfta olup olmamanızın bir farkı yoktu, önünde sonunda öğrencisi olacaktınız nasılsa.

Lincoln İlkokulu'nun bütün öğrencileri, sonunda beşinci sınıfa ulaştıklarında, yazım yanlışlarının, okuma becerilerinin, en kötüsü de sözcük bilgilerinin –haftalar, hatta aylar boyunca– Bayan Granger tarafından değerlendirileceğini çok iyi biliyorlardı.

Dünyadaki bütün dilbilgisi ve edebiyat öğretmenlerinin hepsi de öğrencilere sözlük kullanılmaya bayılırlar: “Yazımınız doğru mu kontrol edin. O sözcüğün karşılığına bakın. Şu hece ayrımlarını denetleyin.”

Ama Bayan Granger sözlüğe bayılmak ne kelime, sözlüğe *âşıktı* –neredeyse ona tapıyordu. Ödev verdiği haftalık sözcük listesi en az otuz beş sözcükten oluşurdu.

Sanki bu yetmezmiş gibi, her sabah tahtada

Bayan Granger sözlüğe âşıktı.

bir de “Günün Sözcüğü” yazılı olurdu. Bir günlüğüne kaytarıp, o sözcüğü defterinize yazmayacak, sözlükten bakıp anlamını öğrenmeyecek olsanız, Bayan Granger önünde sonunda bunun farkına varır ve o zaman da yalnızca sizin için bir hafta boyunca *iki* tane Günün Sözcüğü olurdu.

Bayan Granger sınıfın arka tarafındaki bir rafta tam takım otuz sözlük bulundururdu. Ama onun gözdesi ve övünç kaynağı, evrende ne kadar sözcük varsa içeren, ancak iki çocuğun birlikte taşıyabildiği o devasa sözlüklerden biriydi. Sınıfının ön tarafında, sunak taşına benzeyen kendi küçük masası üstünde dururdu bu dev sözlük.

Son otuz beş yıldır Lincoln İlkokulu’ndan mezun olan herkes, kulaklarında Bayan Granger’ın, “Sözlüğe bak! Sözlük bunun içindir,” komutu çınlayarak o masanın başında dikildiğini anımsardı mutlaka.

Bayan Granger, henüz okul başlamadan, Nick ve arkadaşları daha beşinci sınıf öncesi yaz tatilindeyken işe koyulmuştu bile. Beşinci sınıfa başlayacak bütün öğrencilerin velileri ondan bir mektup aldılar.

Nick’in annesi, bir ağustos akşamı yemek sırasında bu mektubun bir bölümünü yüksek sesle okudu.

Bütün öğrencilerin ödevlerini düzgün biçimde yapabilmeleri için her evde iyi bir sözlük bulunması beklenir. Her öğrencinin yazım ve dilbilgisi kurallarını iyi bilmesi, geniş bir sözcük dağarcığına sahip olması şarttır. Berrak düşünce yetisi, anadilimize egemen olmayı gerektirir ve beşinci sınıf, kız erkek bütün öğrencilerin sözcük dağarlarını geliştirmeleri için en uygun zamandır.

Ardından Bayan Granger'ın "evde çalışmak için uygun" gördüğü sözlüklerin bir listesi verilmişti.

Bayan Allen, "İşini bu kadar ciddiye alan bir öğretmene sahip olmak ne güzel," dedi.

Nick inleyip, hamburgerinin geri kalanının tadına varmaya çalıştı. Ama yemek üstüne yedikleri karpuz bile keyfini pek yerine getiremedi.

Nick sözlük kullanmaya meraklı değildi. Sözcüklerden çok hoşlanır, onları iyi kullanırdı, ama kendisine gereken sözcüklerin hepsini zaten okuyarak öğrendiğini düşünüyordu. Her zaman da okurdu.

Nick bilmediği bir sözcükle karşılaştığında, ağabeyine, babasına ya da yakınında kim varsa, anlamını ona sorar; onlar da biliyorlarsa yanıtlar-

lardı. Ama Bayan Granger bunu yapmazdı. Nick onun hakkında bir sürü şey duymuş; geçen yıl kütüphanede, İngilizce dersi başlamadan sözcük listelerini tamamlama telaşıyla sözlüklerinin içinde kaybolup gitmiş beşinci sınıf öğrencilerini görmüştü.

Okulun başlamasına daha bir hafta vardı, ama Nick beşinci sınıfın uzun bir yıl olacağını şimdiden hissediyordu.

Bir Soru

Okulun ilk günü hep bir tanışma, okula ısınma günü olurdu. Kitaplar dağıtılır, bir sürü gevezelik yapılırdı. Herkes birbirine, “*Sen ne yaptın bu yaz?*” diye sorardı.

Birinci dersten altıncı dersin sonuna kadar Nick açısından her şey yolunda gitti.

Ama sonra yedinci ders başladı. Bayan Granger’ın dersinde hiç boş kalmadılar.

İlk önce, o haftanın otuz beş sözcüğünden kaçını bildiklerini belirleyecek bir ön test oldular. *Ürpermek, dairevi, orkestra* –liste böyle uzayıp gidiyordu. Nick sözcüklerin çoğunu biliyordu.

Ardından, ders kurallarını içeren bir bilgi formu dağıtıldı. Bunu güzel el yazısı üzerine bir araş-

tırma izledi. Sonra da bütün ödev başlıklarının nasıl olması gerektiğini gösteren örnek bir kâğıt dolaştırıldı. Otuz yedi dakika boyunca hiç ara verilmedi.

Nick ders kaynatma sorularında uzmandı –Bu yüzden, ders-kaynatıcı ya da garantili-zaman-geçirici olarak da tanınırdı. Zilin çalmasına üç dakika kala, o günkü dersin bitimiyle ertesi günün ödevinin bildirilmesi arasındaki o kısacık aralıkta, Nick öğretmeni duraklatıp, ödev vermesini mutlaka engelleyecek bir soru ortaya atabilirdi.

Zamanlama önemliydi, ama işin asıl zor tarafı doğru soruyu sormaktı. Son haberlerden bir konu üzerine, öğretmenin okuduğu üniversiteye ya da en sevdiği kitaba, spora ya da uğraşa ilişkin sorular olabilirdi bunlar. Nick bütün numaraları bilirdi ve o güne kadar da çok başarılı olmuştu.

İşte şimdi beşinci sınıfta, Bayan Granger'ın ilk dilbilgisi ve edebiyat dersinin sonlarındaydı ve sağanak yağacağını sezen bir çiftçi gibi, bir ödevin gelmek üzere olduğunu hissedebiliyordu.

Bayan Granger soluk almak üzere duraladığında, Nick parmağını kaldırdı. Bayan Granger önce önünde duran oturma şemasına göz attı, sonra Nick'e baktı. Keskin, gri gözleri henüz dikkat kesilmemişti.

“Evet, Nicholas?”

“Öğretmenim, sınıfta bir sürü sözlüğünüz var, hele şu koskocaman... Bu kadar sözcüğü nerden bulmuşlar? Başka başka sözlüklerden mi kopyalamışlar? Yani, çok kalın bir kitap gerçekten.”

Kafa-yorucu, bomba gibi bir soruydu –Güm!

Çocukların kimi sırtırken, kimi saate göz attı. Nick bu konuda ünlüydü ve bütün sınıf onun niyetini anlamıştı.

Ne yazık ki, Bayan Granger da anlamıştı. Kısa bir an duraladıktan sonra, Nick’e gerçek olmayacak bir tatlılıkla gülümsedi. Gözleri fırtına öncesi bulutları gibi kararmıştı.

“Bak sen, bu ne ilginç bir soru böyle, Nicholas. Bu konuda saatlerce konuşabilirim herhalde.” Sınıfa göz gezdirdi. “Sizler de merak ediyor musunuz?” Herkes başıyla onayladı. “İyi öyleyse. Nicholas, bu konuda biraz araştırma yapıp, sınıfa küçük bir sözlü rapor sunabilir misin? Yanıtı kendin bulursan, benim anlatmamdan çok daha yararlı olur. Gelecek ders raporun hazır olsun, lütfen.”

Bayan Granger, Nick’e tekrar gülümsedi. Tatlı tatlı. Ardından işine koyuldu. “Şimdi, yarınki ödeviniz, *Yaşayan Sözcükler* kitabınızın on ikinci sayfasında...”

Nick’in ödevi duyacak hali kalmamıştı. Kalbi

gümbür gümbür atıyor, kendini yerin dibine batmış hissediyordu. Kulak kepçeleri sanki alev alev yanıyordu. Tam bir ev hapsiydi bu. Ekstra ev ödevi. Oturma şemasında da adının yanına küçük bir siyah nokta konmuş olmalıydı.

Bu öğretmen hakkında duyduklarının hepsi doğrudu –Kül Yutmaz diye anılan bir öğretmenle uğraşmaya kalkışmayacaksın.

Sözcük Dedektifi

Güzel bir eylül öğle sonrasıydı; masmavi bir gökyüzü, pırıl pırıl bir güneş ve serin bir esinti vardı. Ama Nick tadını çıkaramıyordu.

Ertesi güne küçük bir rapor hazırlamak zorundaydı o. Ayrıca otuz beş sözcüğün tanımlarını yazması gerekiyordu. Bayan Granger için. Okul böyle olmamalıydı. Hiç Nick'e göre değildi bu.

Nick'lerin evinde bir kural vardı: Önce Ev Ödevi. Hemen okuldan gelince yani. Nick, ağabeyi James'in iki yıl önce liseyi bitirene kadar yıllarca bu kural yüzünden homurdanıp durduğuna tanık olmuştu. Ama sonra, üniversitedeki ilk yarıyılı sonunda James mektubunda, "Notlarım çok iyi, çünkü buraya önce nelere öncelik vermem

Önce Ev Ödevi

gerektiğini bilerek geldim,” diye yazmıştı evdekilere. Bu mektup Nick’in anne babasını, bekledikleri gibi, haklı çıkararak kanıt olmuştu. Eylülünden hazirana kadar “Önce Ev Ödevi” kuralı geçerliydi.

O güne kadar, doğru dürüst ev ödevi verilmediği için Nick bundan pek rahatsız olmamıştı. Tabii perşembe akşamları, doğru yazılışları öğrenilmesi gereken sözcükleri tekrarlamış, dördüncü sınıfta da birkaç kısa kitap özeti yazmıştı; ama bunların dışında ödev nedir bilmemişti. Hiçbir gün okul ödevleri onun boş zamanlarına taşmamıştı. Bayan Granger’ın sayesinde o günler geride kalmıştı artık.

Annesinin, Bayan Granger istedi diye satın aldığı gıgıgırcır kırmızı sözlükten tanımları buldu önce. Bu bir saate yakın sürdü. Sokağın aşağısından, John’ların bahçesinden bir beyzbol maçının sesleri geliyordu –çılgınlıklar ve bağırışmalar eşliğinde birkaç dakika aralıkla yinelenen sopa vuruşları ve top yakalama sesleri. Ama Nick’in bir rapor yazması gerekiyordu. Bayan Granger için.

Nick sözlüğün ilk sayfasını açtı. “Sözcükler ve Kaynakları” başlıklı bir önsöz vardı.

Şahane, diye düşündü Nick. Raporu için aradığı şey tam da buydu. Birkaç dakikada işi bitirdi. Bütün ödevlerini tamamlayıp, dışarıya oyun

oynamaya koşacağı zaman yüzüne vuracak güneşi ve rüzgârı şimdiden hissedebiliyordu.

Ardından önsözün ilk cümlesini okudu:

Benzersiz düzeyde etimolojik ayrıntılar içeren, hazırlanmış tekniğiyle üstün bir uzmanlık sergilemekle kalmayıp, milyonlarca insanın binlerce yıllık imgelemlerini, dillerini ve hayal yeteneklerini yansıtan bu modern Amerikan sözlüğü, hiç kuşkusuz bugüne dek üretilmiş en karmaşık ve kapsamlı belgelerden biridir –İngilizce konuşan ve yazan, gelmiş geçmiş herkesin bu sözlükte katkısı vardır...

Ne? Nick başını kaşıyıp, bir daha okudu. Sonra bir daha. Pek bir yararı olmadı. Bir şampuan şişesinin üstündeki “içindekiler” yazısını okumaya çalışmak gibiydi.

Nick sözlüğü kapattığı gibi aşağı kata indi.

Nick'in ailesi çok kitap okurdu; dolayısıyla oturma odasının dört duvarından üçü kitap raflarıyla kaplıydı. İki ayrı ansiklopedi serisi vardı –Siyah seri büyükler, kırmızı seri çocuklar içindi. Nick, kırmızı serinin 5 cildini çıkarıp, *sözlük* söz-

cüğünü aradı. *İlk Sözlükler, Sözcük Dedektifleri* ve *Günümüz Sözlükleri* gibi başlıklar içeren üç sayfa dolusu yazı olduğunu gördü. Hiç iç açıcı değildi. Ama Nick yapmak zorundaydı; bu yüzden, divana çöküp hepsini okudu.

Üstelik, çocukların ansiklopedisindekileri okuyup bitirince, siyah olanını açtı ve sözlükler hakkında orada yazılanların da çoğunu okudu. Okuduklarının ancak yarısını anlıyordu.

Divana uzanıp, koluyla gözlerini örterek bütün bu can sıkıcı konular üzerine nasıl bir rapor verebileceğini düşünmeye çalıştı. Üç dakikayı dolduracak malzeme çıkarabilse şanslı sayılırdı. Ama Nick, Nick olduğu için, birden aklına bir fikir geldi ve sırttı.

Bu raporu sunmanın aslında eğlenceli olabileceğine karar vermişti. Özel bir nitelik kazanılabilirdi bu işe. Bayan Granger bunu hak etmişti.

Rapor

Ertesi gün öğle saatlerinde, Nick'in midesine sancılar girmeye başladı. Yedinci ders yaklaşıyordu. Bayan Granger'ın dersinde bütün sınıfın önüne çıkacak ve herkesin gözü onun üstünde olacaktı. Bayan Granger'sa en delici bakışlarını takınacaktı.

Notlarının üstünden geçip duruyordu –İlk İngilizce sözlük, İngiliz dilinin gelişimi, William Shakespeare, Fransızca ve Almanca'dan gelen sözcükler, yeni sözcükler, eski sözcükler, yeni buluşlar, Anglo-Sakson sözcükler, Latince ve Eski Yunanca kökler, Amerikan İngilizcesi. Hepsi kafasının içinde çorba gibiydi. Peki, bir gece önceki müthiş planına ne olmuştu? Gündüzün keskin ışığında olanaksız görünüyordu şimdi o.

Okuldaki duvar saatlerine ne demeliydi? Okul çıkışında eğlenceye gitmeyi planladığınızda, her derste saatler sanki geri geri gider, o gün neredeyse üç haftaya uzardı. Ama okuldan sonra berbere ya da üst baş alışverişine gitmek zorunda olduğunuzda, gün zzzzzıt diye, göz açıp kapayıncaya kadar geçiverirdi. Ya o gün? Öğleden sonra, beşinci ve altıncı dersler iki dakikada bitiverdi.

Yedinci ders zili çalarken, Bayan Granger sınıfa girdi, dört adımda odanın köşesindeki masasına gitti, devam defterini açtı, sınıfa göz gezdirip, deftere iki ufak işaret koydu. Ardından Nick'e dönerek, "Sanırım, bugün derse küçük bir raporla başlayacağız. Nicholas?" dedi.

Yedinci derse gireli on beş saniye olmuş ve işte Nick tahtaya çağırılmıştı. *Bu kadın sağlam oynuyor*, diye düşündü Nick. Yutkundu, buruşmuş notlarıyla çantasını eline alıp, sınıfın önüne yürüdü. Küçük masanın üstünde duran kocaman sözlüğün yanında yerini aldı. Bayan Granger'sa sınıfın arka tarafına gidip, bütün ciddiyetiyle kitap raflarının oradaki yüksek bir tabureye ilişti. Mavi üniformasını giymişti o gün.

Nick derin bir soluk alıp söze başladı. "Ee, ilk öğrendiğim şey, ilk İngilizce sözlüğün—"

Bayan Granger araya girdi. "Affedersin, Nic-

holas, raporunun bir başlığı yok mu?”

Nick boş gözlerle ona baktı. “Başlık mı? Hayır, başlık koymadım.”

“Çocuklar, lütfen, sözlü ya da yazılı bir rapor hazırladığınızda başlık koymayı unutmayın. Şimdi devam et lütfen, Nicholas,” diye gülümseyerek Nick’e başıyla işaret verdi.

Nick yeniden başladı. Dosdoğru Bayan Granger’a bakarak, “Sözlük” dedi. Çocukların bazıları bunu komik buldularsa da, Nick bozuntuya vermeden konuşmasını sürdürdü. “Birçoklarına göre, ilk İngilizce sözlük 1700’lerde Samuel Johnson adında biri tarafından oluşturulmuş. İngiltere’nin Londra kentinde yaşayan bu adam çok akıllıymış ve bir sürü kitap yazmış. Öteki akıllı insanların da kullanabilecekleri iyi bir sözlük olmasını istediği için oturup bir tane hazırlamış. Onunkinden önce başka sözlükler de varmış gerçi ama, Johnson’ın sözlüğünün en önemli farkı kapsamıymış. Kırk üç bini aşkın sözcük varmış içinde.”

Bu büyük rakam karşısında sınıftakiler, “Off!”, “Vay canına!” gibi nidalarla patırtı kopartınca, Nick’in dikkati dağıldı. Şimdi bakışlarıyla canıma okuyacak, diye düşündüğü Bayan Granger’a bir göz attı. Ama sandığı gibi değildi. Neredeyse dostça, öğretmenlere özgü bir sevecenlikle bakıyordu.

Sınıfı susturup, "Devam et, Nicholas," dedi. "İyi bir başlangıçtı."

Nick tam gülümseyecekken, bütün çocukların bakışlarını üstünde hissedince, notlarını daha da sıkıca tutup kaldığı yerden sürdürdü.

"Samuel Johnson'ın yaptığı bir başka farklı şey de, en önemli olduğunu düşündüğü sözcükleri seçip, bunların insanlar tarafından nasıl kullanıldığını gösteren çok sayıda örnek vermesiydi. Örneğin, *almak* gibi bir sözcüğün İngilizce'de yüz on üç değişik kullanım biçimini gösteriyordu..."

Nick on iki dakika boyunca hiç duraksamadan raporunu sundu. Orada dikilip, bu şeylerden söz etmenin böylesine kolay olmasına şaşırmişti. İlk beş dakikanın sonunda Bayan Granger, "Çocuklar, birisi sözlü rapor sunarken, yüksek sesle esnemek ya da başınızı sıralara yatırmak terbiyesizliktir," demek için Nick'i bir kez daha durdurmak zorunda kalmıştı. Sınıftakilerin hiçbiri rapora en ufak bir ilgi duymamıştı. Bayan Granger dışında.

Nick ne zaman başını kaldırırsa, onun gülümseydiğini görüyordu. Bakışları hiç de öyle buz gibi ya da keskin değildi. Başıyla onaylayarak, anlatılanları yutarcasına dinliyor, arada bir de, "Çok önemli bir nokta," ya da, "Evet, bu çok doğru," diyordu.

Ancak Nick bir daha başını kaldırdığında, Bayan Granger'ın çaktırmadan saatine baktığını gördü. On sekiz dakika geçmişti. Parlak fikri işe yarayacaktı belki de. Sıra ikinci aşamadaydı.

Nick çantasına uzanıp, evden getirdiği, çocukların çoğunun sahip olduğu –hani Bayan Granger'ın kullanmaları gerektiğini söylediği– kırmızı sözlüğü çıkardı. “Bu benim evde bilmediğim sözcükler için kullandığım sözlük ve... ve dün akşam bunun başına baktım ve işte burada sözlüğün nasıl yapıldığına ilişkin bir sürü bilgi buldum... hemen bu kitabın içinde. Dolayısıyla buradaki bazı görüşlerin raporuma katkı sağlayacağını düşündüm. Burada diyor ki–”

“Nicholas?” Nick başını kaldırdı. Bayan Granger yerinden kalktı; oturduğu yüksek taburenin döşeme muşambasına sürten ahşap ayakları gıcırta çıkarınca, bütün kafalar dikelmiş, sınıf yeniden dikkat kesilmişti. Bayan Granger gülümsedi, kaşlarını kaldırarak saatini gösterdi. “Nicholas, bence çocuklar bunu evde kendileri okusunlar. Şimdi–”

John parmağını kaldırdı ve Bayan Granger başıyla onaylayınca, “Ama bende bu sözlük yok, Bayan Granger. Bendeki mavi,” dedi. Birkaç çocuk daha, “Bendeki de,” diye atıldılar hemen.

Bayan Granger sinirlendiğini belli etmemeye çalıştı. “Pekâlâ, Nick, ama çok uzun sürmesin. Yapacak başka şeylerimiz var bugün.”

Nick gözlerini kocaman açarak başıyla onayladı, gözlüklerini yokladı ve okumaya başladı.

Benzersiz düzeyde etimolojik ayrıntılar içeren, hazırlanış tekniğiyle üstün bir uzmanlık sergilemekle kalmayıp, milyonlarca insanın binlerce yıllık imgelemlerini, dillerini ve hayal yeteneklerini yansıtan bu modern Amerikan sözlüğü, hiç kuşkusuz bugüne dek üretilmiş en karmaşık ve kapsamlı belgelerden biridir –İngilizce konuşan ve yazan gelmiş geçmiş herkesin bu sözlükte katkısı vardır...

Uzun bir makaleydi ve çocuklar sıkıntıdan patlayacak halde olmalarına karşın, hiçbiri sıkılmış görünmüyordu. Sınıftaki herkes artık dersin yarısından fazlasının geçtiğinin ve Nick’in raporunun rapordan öte bir şey olduğunun farkındaydı. Şimdiye dek yarattığı en müthiş ders-kaynacıydı bu.

Bayan Granger da farkındaydı. Sınıfın arka tarafından dolanıp pencere kenarına geçmişti. Nick okurken arada bir ona göz attığı her seferinde,

Bayan Granger'ın gözleri biraz daha kızgın bakıyordu. Nick'in gerçekleştirdiği sekiz dakikalık en başarılı kesintisiz okuma sonundaysa, arkasındaki tahtayı delecek kadar alevler saçmaya başlamıştı bu gözler. Yedinci dersin bitmesine yalnızca on dakika kalmıştı.

Yeni bir paragrafa başlamak üzere derin bir soluk aldığı sırada, Bayan Granger onu durdurdu. "Bu noktada kesmek iyi olur, Nicholas. Haydi, çocuklar, arkadaşınızın raporunu hep birlikte alkışlayalım." Alkışlar pek uzun sürmedi.

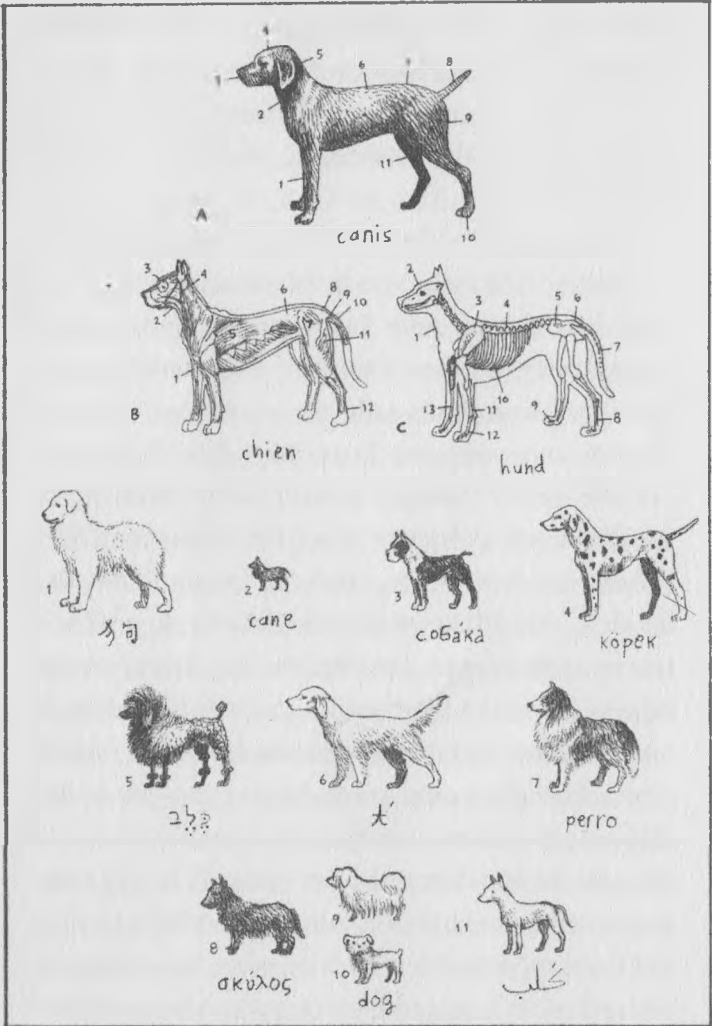
Nick çantasıyla notlarını alıp yerine oturduğunda, Bayan Granger'ın gözleri neredeyse normale dönmüştü, hatta ona gülümsüyordu. "Raporun biraz uzun olmasına karşın—" Bunun algılanması için durakladı Bayan Granger. "—çok iyiydi. İngilizce'de, dünyanın çeşitli yerlerinde kullanılan dillerin her birinden daha çok sözcük olması ne müthiş bir şey, değil mi?" Kocaman sözlüğünü işaret etti. "Şu kitabın içinde dört yüz elli bini aşkın sözcüğün tanımı var. Ne dersin, Nicholas, haksız mıymışım? Bütün bunları kendi başına öğrenmiş olman, onları senin için çok daha anlamlı kılacak."

Bayan Granger gözleri parlayarak ona bakıyordu. Nick oturduğu yerde büzüldü. Bu, rapor hazırlamaktan da, kalkıp onu sunmaktan da be-

terdi. Sanki... sanki öğretmenin en sevgili öğrencisiymiş gibi bir hava oluşmuştu. Bayan Granger'ın bunu bilerek yaptığı hissine kapıldı. Şöhreti büyük tehlike altındaydı. Hemen başka bir soru attı ortaya.

Parmağını kaldırdı ve Bayan Granger'ın söz vermesini bile beklemedi. "Evet ama, yani, ben hâlâ sözcüklerin niye farklı farklı anlamlar taşıdığını anlayamadım. Örneğin, k-ö-p-e-k'in, havlayan ve kuyruğunu sallayan şey demek olduğuna kim karar veriyor? Bunu kim diyor?"

Ve Bayan Granger zokayı yuttu. "Kim diyor *köpek* köpek demektir diye? Sen diyorsun, Nicholas. Sen, ben ve bu sınıftaki, bu okuldaki, bu ilçedeki, bu ildeki ve bu ülkedeki herkes. Hepimiz aynı fikirdeyiz. Ama Fransa'da yaşıyor olsak, hepimiz o tüylü, dört ayaklı yaratığı tanımlamak için farklı bir sözcük kullanacaktık –*chien*, 'şiyen' diye okunuyor, ama senle benim k-ö-p-e-k dediğimiz şey anlamına geliyor. Almanya'da da *hund* diyorlar ve işte dünyanın her yanında böyle farklı sözcükler kullanılıyor. Ama bu sınıftaki herkes tüylü yaratığa başka bir ad vermeyi kararlaştırmış ve herkes de buna uymuş olsaydı, o zaman havlayan, tüylü yaratık öyle anılır ve günün birinde sözlüğe de öyle geçerdi. Bu kitabın içindekileri

Kim diyor *köpek* köpek demektir diye?

bizler belirliyoruz.” Kocaman sözlüğe işaret etti. Ardından bakışlarını Nick’e çevirdi ve yine gülmüseddi.

Sonra da şöyle devam etti: “Ama tabii, bu sözlük çok akıllı yüzlerce insan tarafından uzun yıllar içinde hazırlandı; bu bakımdan bizim için o bir kural oluşturuyor. Kurallar değişebilir elbette, ama gerçekten gerekliyse. Yeni sözcüklere ihtiyaç duyulabilir, ama o kitaptakilerin oraya konmalarının geçerli nedenleri vardır.”

Bayan Granger saate baktı –Sekiz dakika kalmıştı. “Şimdi, bugüne *Yaşayan Sözcükler* kitabınızın on ikinci sayfasından başlayan alıştırmaları yapacaktınız. Lütfen ödevlerinizi çıkarın. Sarah, ilk cümleyi okur ve hatasını gösterip, nasıl düzelttiğini de söyler misin bize?”

Bayan Granger o gün işleneceklerin hepsini son sekiz dakikaya sıkıştırdı; ortalıkta yüklem, adlar, edatlar uçuşturdu ve elbette, yine bir ev ödevi verildi.

Nick bir daha Bayan G’nin yoluna taş koymaya kalkışmadı. Onu biraz yavaşlatabilmişti, ama önünü kesebilmiş miydi? Ne gezer.

Onun önünü kesmek olanaksızdı... en azından şimdilik.

Parlak Fikir

O öğleden sonra üç şey oldu.

Nick ve Janet Fisk, bir okul gazetesi toplantısı yüzünden otobüsü kaçırmış, birlikte eve yürüyorlardı. Kaldırım taşında düşmeden kim daha uzun yürüyebilecek yarışmasına başladılar. Bu iş yoğun dikkat gerektiriyordu ve Janet'in ayağı so-kağa değince, "Puanım üçe çıktı," dedi Nick.

Ama Janet, "Düşmedim ki. Bir şey gördüm... Bak," dedi. Eğilip, altın yaldızlı bir tükenmezka-lem aldı yerden -hani şu gösterişli olanlardan.

İlk olan şey buydu: Janet'in bir tükenmezka-lem bulması.

Tekrar kaldırım taşına çıktılar ve Nick, Janet'in peşinden, dar beton bordürün üstünde adımları-

nı dikkatle birbirinin önüne atarak ilerlerken, bir yandan da o gün okulda olanları, özellikle verdiği raporu düşünmeye başladı. Derken, Bayan Granger'ın dersin sonunda sözcükler hakkında söyledikleri kafasına dank etti.

İkinci olan şey buydu: Bayan Granger'ın ne dediğini kavramak.

“Kim diyor *köpek* köpek demektir diye? Sen diyorsun, Nicholas,” demişti öğretmen.

“Sen diyorsun, Nicholas,” diye yineledi kendi kendine.

Ben diyorum, ha? Janet'in peşi sıra adımlarını birbirinin önüne atarken böyle düşündü Nick. *Ne demek yani bu?* Birden aklına bir şey geldi.

O iki yaşlarındaiken, annesi ona bir sürü çocuk şarkısı kasetiyle birlikte o kırılmaz kasetçalardan almıştı. Nick onlara bayılıyor, bir daha, bir daha, bir daha çalıp duruyordu. Kasetle kasetçaları annesine, ağabeyine ya da babasına götürüp, birbirine çarpıyor; üçünden biri kaseti koyup, aleti çalıştıranına değin, “Guvagala, guvagala, guvagala,” diyordu.

Ve işte üç yıl boyunca, o ne zaman “guvagala” dese, Nick'in ailesi insan seslerinin çalgılara eşlik ettiği o hoş nameleri dinlemek istediğini anlıyordu. Ancak sonraları Nick yuvaya başladığında, öğ-

retmeninin ya da öteki çocukların kendisini anlaması için, *müzik* sözcüğünü kullanması gerektiğini öğrendi. Ama Nick için *guvagala* o hoş namerler anlamına geliyordu, çünkü Nick öyle diyordu. Kim diyor *guvagala* müzik demek diye? “Sen diyorsun, Nicholas.”

Janet, “Haksızlık bu!” diye bağırdı. Oturdukları sokağın köşesine geldiklerinde, aklı başka yerlerde olan Nick ona çarpmıştı. Janet sendeleyip kaldırım taşından aşağı inmek zorunda kalınca, elindeki altın yaldızlı kalem de yere düştü.

“Özür dilerim... bilerek yapmadım, gerçekten,” dedi Nick. “Önüme bakmıyordum... Al işte...” Eğilip yerden aldığı kalemi Janet’a uzattı. “Al şu...”

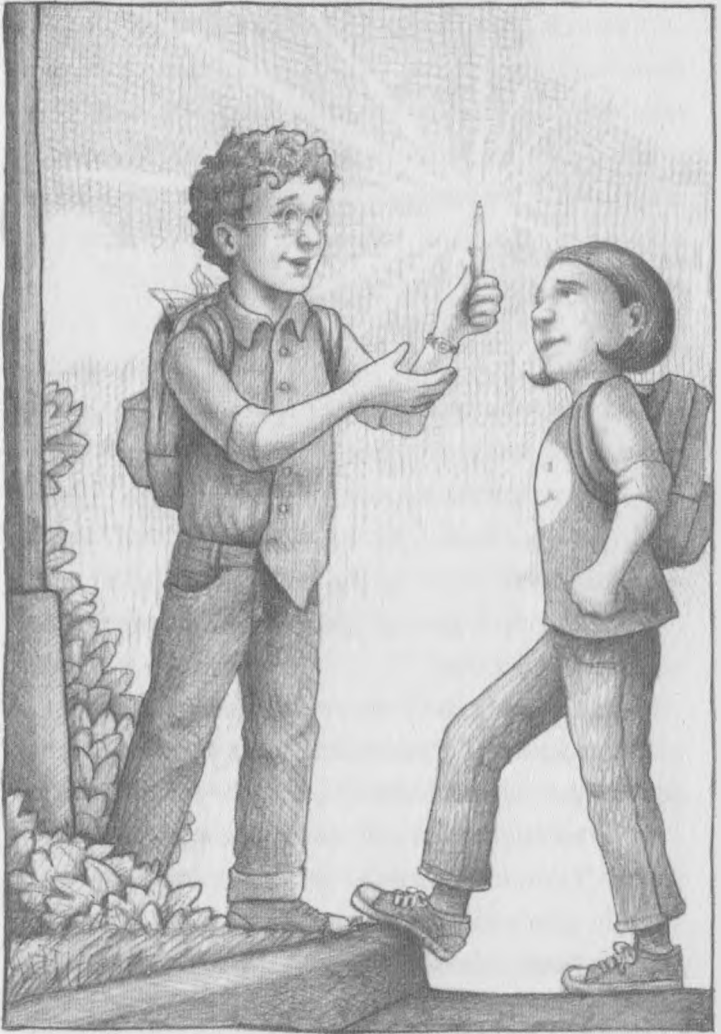
İşte o anda üçüncü şey oldu.

Nick, “kalemimi” diyeceği yerde, “Al şu... findelini,” dedi.

“Findel mi?” Janet kalemini aldı ve aklından zorun mu var, dercesine Nick’e bakarak, çatık kaşlarla, “*Findel* de nedir?” diye sordu.

Nick sırtıttı; “Yakında anlarsın. Haydi, görüşürüz,” dedi.

İşte orada, Bahar Sokağı’yla Güney Bulvarı’nın köşesinde, bir eylül öğleden sonrası, evden bir blok uzaklıkta başladı olay. Parlak fikir Nick’in aklına o sırada geldi.

Parlak fikir

Ve sokaktan aşıya, merdivenlerden yukarıya, kapıdan içeriye ve yukarı kattaki odasına koşuncaya kadar da yalnızca parlak bir fikir olmaktan çıkmıştı artık. Bir plana, hem de kapsamlı bir plana dönüşmüştü ve gerisi, Nick'in bu fikri eyleme geçirmesine kalmıştı. "Eylem"se Nick'in göbek adıydı.

Ertesi gün okul çıkışı plan uygulamaya kondu. Nick kırtasiye dükkânına girdi ve tezgâhın gerisindeki bayandan bir findel istedi.

Kadın alnını kırıştırdı. "Bir ne?"

Nick, "Bir findel, lütfen. Siyah," dedi ve kadına gülümsedi.

Kadın öne doğru eğilip, bir kulağını ona yaklaştırdı. "Ne istedin?"

Nick, "Bir findel," derken, kadının arkasındaki rafta duran tükenmezkalemleri işaret etti bu kez. "Siyah olsun, lütfen."

Kadın Nick'e kalemi uzattı. Nick de parasını verip, "Teşekkür ederim," dedi ve çıkıp gitti.

Altı gün sonra kırtasiyecinin tezgâhı önünde bu kez Janet duruyordu. Aynı dükkân, aynı kadın. Bir gün önce John, ondan bir gün önce Pete, ondan bir gün önce Chris, ondan bir gün önce de Dave gelmişti. Janet, Nick'in aynı kadından

findel istemek üzere gönderdiği beşinci çocuğu.

İşte, Janet findel istediğini söyler söylemez, kadın hemen elini kalemlere uzatıp, “Mavi mi, siyah mı?” diye sordu.

Şeker meker raflarının arkasında oyalanmakta olan Nick sırttı.

Findel gerçek bir sözcüktü. *Kalem* demekti. Kim diyor findel kalem demektir diye? “Sen diyorsun, Nicholas.”

Yarım saat sonra, beşinci sınıftan bir grup ciddi çocuk Nick’in odasında toplandılar: John, Pete, Dave, Chris ve Janet. Nick’i de sayarsak, altı çocuk –altı gizli ajan.

Sağ ellerini havaya kaldırarak Nick’in kaleme aldığı yemini okudular:

Bugünden itibaren sonsuza kadar bir daha KALEM sözcüğünü asla kullanmayacağım. Onun yerine FİNDEL sözcüğünü kullanacak ve başkalarının da kullanması için elimden geleni yapacağım.

Ve hepsi teker teker –Nick’in findeliyle– yeminin altına imzalarını attılar.

Plan gerçekleşecekti.

Bayan Granger’in sayesinde.

Sözcük Savaşları

Yeni bir sözcüğün ortaya atılabileceği en uygun yer okuldu ve bu da önemli bir tarihsel olay olduğu için, Nick için en uygun derste –yedinci saatteki dilbilgisi ve edebiyat dersinde– başlatılmasını istedi.

Ders zili çalar çalmaz, Nick parmağını kaldırıp, “Bayan Granger, findelimi unutmuşum,” dedi.

Üç sıra ötesinde oturan John, “Bende yedek bir tane var, sana ödünç veririm, Nick,” diye atıldı. Ardından da, herkese göstere göstere sırt çantasında bir şey arandı. “Yani, yedek bir findelim olduğunu sanıyorum, anneme üç dört tane almasını söylemiştim. Dün çantamda yedek bir findelim olduğundan emindim, ama çıkarmışım herhalde...”

Dur bakayım... Hah işte, burada.”

Sonra da John onu herkesin dikkatini çekecek biçimde Nick'e fırlattı; Nick bilerek tutamadı ve bir şamata kopararak yerlerde arandı.

Bayan Granger da, sınıftaki bütün çocuklar da açık ve net bir şekilde mesajı almışlardı. Nick'in John'dan ödünç aldığı o siyah plastik şeyin tuhaf bir adı vardı... Değişik... hiç duyulmamış bir ad: *Findel*.

Bir gülüşmedir koptu, ama Bayan Granger bakışlarını sertleştirdince, sınıf yine sessizleşti ve dersin geri kalanı plana, yani Bayan Granger'ın planına uygun devam etti.

Dersten sonra herkes sınıftan çıkarken, Bayan Granger, “Nicholas? Sana söyleyecek bir... sözüm var,” dedi. Söz sözcüğünün üstüne basmıştı.

Birden ağzı kuruyan Nick yutkundu, ama kararlıydı. Öğretmeninin masasına yaklaştı. “Buyrun, Bayan Granger?”

“Komik bir fikirdi, Nicholas, ama bir daha dersimin bölünmesini istemiyorum. Anlaşıldı mı?” Gözleri alev alevdi; ancak kor gibi yanmıyor da, daha çok ışık saçıyor gibiydiler.

Nick, yapabildiğince boş boş bakmaya çalışarak, “Fikir mi? Hangi fikir?” diye sordu.

“Ne demek istediğimi biliyorsun sen, Nicho-

las. John'la birlikte dersin başında yaptığımız gösteriden söz ediyorum. Bundan – söz ediyorum,” dedi ve mavi kapaklı, kestane rengi eski dolma-kalemmini havaya kaldırdı.

“Ama gerçekten findelim yoktu yanımda,” dedi Nick –Cesaretine kendi de şaşırmişti. Gözlüklerinin ardında saklanarak, gözlerini kocaman açıp, boş boş bakmayı sürdürdü.

Bayan Granger'ın gözlerinde de önce şimşekler çaktı, sonra kısıldı. Dudakları bir çizgi halinde gerildi. Birkaç saniyelik suskunluğun ardından, “Demek öyle. Pekâlâ. O zaman konuşacak bir şey kalmadı, Nicholas. Gidebilirsin.”

Nick, “Teşekkürler, efendim,” dedi; sırt çantasını kaptığı gibi kapıya yollandı ve tam koridora adımını atarken, dönüp, “Bir daha findelimi unutmayacağıma söz veriyorum. Hoşça kalın,” dedi.

Kılıçtan Keskin

İki gün sonra sınıf fotoğrafları çekimi için fotoğrafçı geldi. Beşinci sınıfların fotoğrafı en son, öğle yemeğinden hemen sonra çekilecekti.

Bu, Nick ve gizli ajanlarına bol zaman sağlamış oldu ve beşinci sınıftaki herkesin kulağına bir şeyler fısıldadılar. Herkesin tek tek resmi çekildikten sonra, sıra grup fotoğrafına geldi. Saç baş düzgün, bütün sınıf sırtarak konferans salonunun sahnesinde dizilmişti.

Ama fotoğrafçı, "Gülümseyiiiiin!" dediğinde, hiç kimse öyle yapmadı.

Onun yerine, bütün çocuklar, "Findel!" dediler ve kameranın görebileceği şekilde kalemlerini kaldırdılar.

Fotoğrafçının filmi bitmişti. Dolayısıyla, beşinci sınıfın bundan başka grup fotoğrafını çekemedi. Beşinci sınıfın altı öğretmenin hoşuna gitmedi bu. Bayan Granger'sa müthiş öfkeleni.

Aslında hiç kimse öğretmenleri kızdırmayı amaçlamamıştı. Yalnızca eğleniyorlardı. Ancak bu, okuldaki bütün çocukların yeni sözcüğü dillerine dolamalarına neden oldu. İnsan yeni bir sözcük kaptığında, onu durmadan yineler. Lincoln İlkokulu'ndaki çocuklar Nick'in yeni sözcüğünden hoşlandılar –hatta ona bayıldılar.

Ama Bayan Granger bayılmadı. Sınıf fotoğrafının çekildiği günün ertesinde, bütün sınıflarına bir duyuru yaptı ve müdüriyetin oradaki ilan tahtasına bir yazı astı.

Bundan böyle, kalem sözcüğü yerine findel sözcüğünü kullananlar, dersler bittikten sonra okulda kalıp, yüz kere şu cümleyi yazacaktır: Bu cezayı bir kalemle yazıyorum.

Bayan Granger

Ancak bu, herkesin Nick'in yeni sözcüğünü daha da çok kullanmak istemesinden başka işe yaramadı. Kül Yutmaz'la birlikte okulda cezaya kalmak

bir şeref meselesi haline geldi. Bayan Granger'ın sınıfında her gün cezaya kalan öğrenciler oluyordu. Birkaç hafta bu böyle sürdü gitti.

Bir gün yedinci dersin sonuna doğru Bayan Granger, Nick'e dersler bittikten sonra onunla konuşmak istediğini söyledi. "Bu ceza değil, Nicholas. Yalnızca konuşacağız."

Nick heyecanlanmıştı. Savaşlarda yapılan müzakerelere benziyordu bu. Hani bir taraf beyaz bir bayrak sallar, generaller öne çıkar ve konuşurlar. General Nicholas Allen. Nick'in kulağına çok hoş geldi.

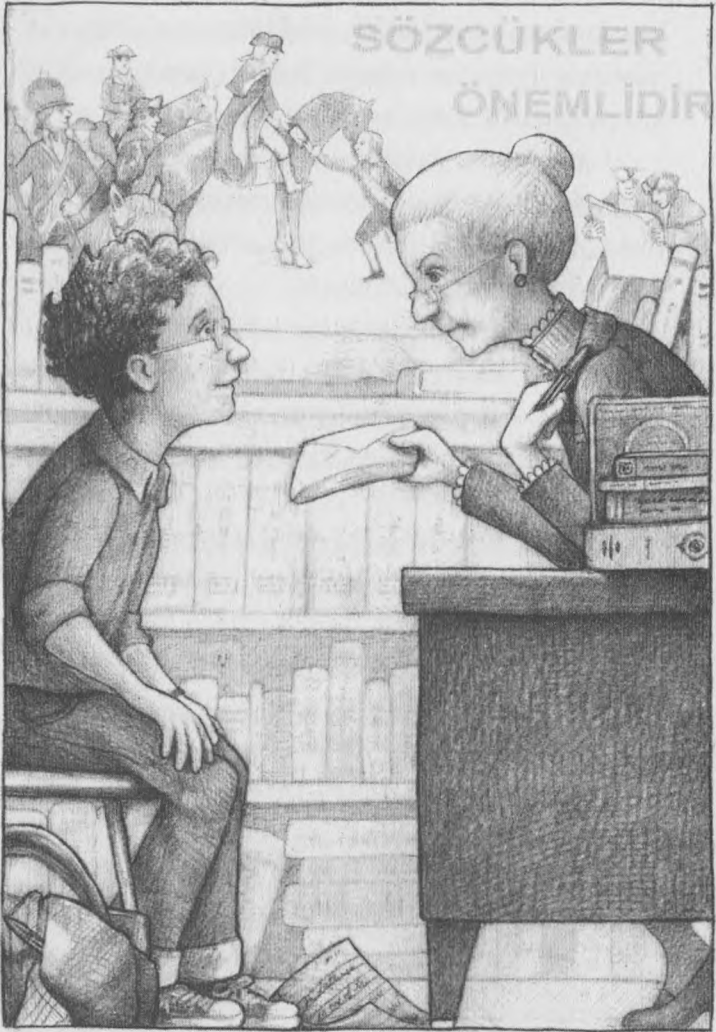
Dersler bitince, gitti başını Bayan Granger'ın ofisinin kapısından uzattı. "Benimle konuşmak mı istemiştiniz?"

"Evet, Nicholas. Lütfen içeri gel, otur."

Nick yerine yerleşince, Bayan Granger ona baktı ve, "Sence bu 'findel' işi yeterince uzamadı mı? Okulun düzenini bozmaktan başka bir şey değil, öyle düşünmüyor musun?"

Nick güçlükle yutkundu, ama yine de, "Bence hiçbir zararı yok. Yalnızca eğleniyoruz; hem, o gerçekten gerçek bir sözcük. Kötü bir laf da değil, farklı sadece. Zaten sözcükler gerçekte böyle değişime uğramaz mı? Siz öyle söylemişsiniz."

Bayan Granger iç geçirdi. "Yepyeni bir söz-

Savaş görüşmeleri gibi

cük yaratılırken öyle *ohur*, evet, ama ya *kalem* sözcüğü? Onu o... öteki sözcükle değiştirmek gerekli mi gerçekten? *Kalem* sözcüğünün çok uzun bir geçmişi var. Eski Yunanca'da 'kamış' anlamındaki *kalamos*'tan gelir. Zamanla, bugün kullandığımız *kalem* sözcüğüne dönüşmüştür, çünkü ilk yazı gereçleri kamıştan yapılıyordu. *Kalem* sözcüğü bir şeylerden kaynaklanıyor. Bir *anlamı* var, Nicholas."

"Ama benim için *findel* de bir o kadar anlamlı," dedi Nick. "Hem *kalamos* sözcüğünü de birileri uydurmamış mı zaten?"

Bayan Granger'ın gözlerinde bir kıvılcım yanıp söndü, ama tek söylediği şu oldu: "Demek bu işe bir son vermeyeceksin?"

Nick gözlerini dosdoğru onunkilerin içine dikerek, "Şey, ben ve... yani birkaç arkadaşımın birliğinde bu sözcüğü kullanmaya yemin ettik; sözü-müzü tutmak zorundayız. Hem, yanlış bir şey olduğunu da düşünmüyorum. Sözcüğümü seviyorum," dedi. İyi bir generalin olması gerektiği gibi, cesur görünmeye çalışıyordu.

"Pekâlâ o zaman. Buraya varacağımızı tahmin ediyordum." Bayan Granger çekmecesinden kalın beyaz bir zarf çıkarıp Nick'e doğru uzattı. "Bu sana yazdığım bir mektup, Nicholas."

Mektubun kendisine verileceğini sanan Nick hemen uzandı. Ama Bayan Granger mektubu ona vermedi.

“Bütün bu olanlar sona ermeden bunu sana göndermeyeceğim. Zarfın arkasına bugünün tarihini atıp imzalamanı istiyorum. Onu okuduğunda –artık bu ne zaman olursa– aynı mektup olduğunu, benim içinde hiçbir değişiklik yapmadığımı anlayacaksın.”

Amma tuhaf, diye düşündü Nick. Ama Bayan Granger’a, “Tabii,” diyerek, en güzel imzasını atıp, altına da o günün tarihini yazdı.

Bunun üzerine aniden ayağa kalkan Bayan Granger, “O halde, bugünlük bu kadar, Nicholas,” dedi. “İyi olan sözcük kazansın.”

Yüzü asıktı, ama gözleri... gözleri farklı telden çalıyor, neredeyse mutluluk saçıyordu.

Nick durumu ancak koridorun ortasına geldiğinde kavradı: “Bayan Granger bu savaştan zevk alıyor, kazanmak için yanıp tutuşuyor!”

Ertesi gün okula yürürlerken, Pete’in aklına parlak bir fikir geldi. “Beşinci sınıftaki herkesi Bayan Granger’a yollayıp, ‘Arkadaşımdan findel ödünç alabilir miyim?’ diye sordursak nasıl olur?”

“Yani, ‘Öğretmenim, *izninizle* arkadaşşımdan

bir findel ödünç alabilir miyim?" demek istiyorsun," dedi Dave. "Doğru cümle kurmak gerekir. Yoksa canımıza okur Kül Yutmaz bizim!"

"Fena fikir değil bence," dedi Nick. "Okuldan sonra herkesi birden de alıkoyamaz ya, öyle değil mi?"

O gün seksen kadar öğrenci Bayan Granger'la okulda kaldı. Onun odasını doldurdukları gibi, koridora da yayılmışlardı. Yardımcı olmak durumunda kalan müdür okuldan geç çıkmak zorunda kaldı ve bütün çocukları evlerine ulaştırmak için de geç saatte iki özel otobüs ayarlamak gerekti.

Ertesi gün, bütün beşinci sınıf öğrencileri aynı şeyi yineledikleri gibi, öteki sınıflardan da çok sayıda öğrenci onlara katıldı –Toplam iki yüzü aşkın öğrenci.

Veliler okulu arayıp şikâyetçi oldular. Okul otobüslerinin şoförleri greve gidecekleri tehdidinde bulundular. Bunun üzerine, okulun yönetim kurulu ve başmüfettiş de işe karıştı.

İşte, tam o noktada Lincoln İlkokulu Müdürü, Bay ve Bayan Allen'in evine küçük bir ziyaret yaptı. Onlarla oğulları hakkında konuşmak istiyordu. Beşinci sınıftaki, Nick adlı oğulları hakkında.

Satranç

Bayan Margaret Chatham, on sekiz yıldır Lincoln İlkokulu'nun müdürüydü. Altı yıl önce eski Lincoln Okulu Binası yıkılıp yenisi inşa edilirken yapım komitesinde birlikte çalıştıkları için Bay ve Bayan Allen'ı tanıyordu.

Ekimin ilk günü öğleden sonra bir randevu almak için onlara telefon ettiğinde, Nick'in de orada bulunmasını istedi. Kapıyı çaldığında saat 6:30'du. Kapıyı Nick açtı.

"İyi akşamlar, Nick," dedi müdür hanım. Gülümsememişti.

Kapıyı dolduran kadına yol vermek için geri çekilerek, "Merhaba, Bayan Chatham," dedi Nick. Babası kadar uzun boylu, geniş omuzlu, iriyarı

Oyun daha bitmemiști.

biriydi müdür hanım. Bir futbol takımında olsa, savunma hattında oynardı bu kadın, diye düşündü Nick; kolejdeyken babası da öyle yapmıştı.

Bayan Chatham, “Merhaba, Bay ve Bayan Allen,” diyerek oturma odasına girdi. Uzun, siyah bir pardösü giymiş, boynuna kırmızı ipek bir eşarp dolamıştı. Pardösüsünü çıkarmadı, ama eşarbını çıkarıp sol cebine tıktı. Divanın solundaki iskemleye oturmadan önce, Nick’in anne ve babasının ellerini sertçe sıktı. Nick’in anne ve babası divana yerleşirken, Nick orta sehpasının öte yanına, müdürün tam karşısındaki sallanan koltuğa geçti.

“Pek hayırlı bir iş için gelmedim. Okulda canımızı sıkan bazı şeyler oluyor ve anlaşılın Nick de başı çekiyor,” dedi müdür hanım.

Ardından, Nick’in anne ve babasına kendi bakış açısından olayı anlattı: Nick öteki çocukları yeni sözcüğünü kullanmaya teşvik etmiş, Bayan Granger sözcüğü yasaklamış, beşinci sınıf fotoğrafı mahvolmuş, yüzlerce çocuk derslerden sonra okulda kalmaya başlamış ve artık hiç kimse- nin kurallara saygı göstermediği okulda bir isyan yaşandığı duygusu yaygınlaşmış.

Müdür hanım konuşurken, Nick anne ve babasının yüz ifadelerini inceledi. Babası kaşlarını çatmış, başıyla onaylayarak dikkatle dinliyordu.

Yaşanan sıkıntıdan dolayı mahcup görünüyordu. Ama annesi... sinirlenmişe benziyordu.

Müdür hikâyesini bitirince, ilk sözü alan da o oldu. “Ama saçma sapan bir şey yüzünden çok fazla tantana koparılmış gibi gelmiyor mu size?”

Nick gıkını çıkarmadan oturmaya devam etti, ama içinden sessizce bağırıyordu: *Yaşa anne, bütün anneler yaşasın!* Annesi ona değil, Bayan Granger’a, hatta belki de müdüre sinirlenmişti. İşler giderek ilginç bir hal alıyordu.

Nick’in annesi müdüre lafını sürdürüyordu. “Yani, çocukların komik bir sözcük üretip kullanmalarının gerçekten ne sakıncası var? Böyle bir sözcüğün kullanımını yasaklayan bir kural koymaya gerek var mı?”

Müdür hanım iç çekerek şöyle yanıtladı: “Evet, saçma sapan görüldüğü doğru. Ama Bayan Granger bunun çocukların ‘be’ demelerini engellemek gibi olduğunu düşünüyor –Kurallar olmak zorunda. Sözlükler de bunun için var. Hem zaten, asıl sorun o sözcük değil, otoriteye gösterilen saygısızlık.”

Nick’in annesi, “Bayan Granger o konuda haklı,” dedi. “Kurallar olmak zorunda. Çocuklar ‘be’ diyerek konuşmamalı orda burda, öyle değil mi?”

İşte bu noktada Nick burnunu soktu. “Bayan

Granger'ın sınıfındaki o kocaman sözlük var ya? *Be* sözcüğü mevcut onun içinde. Aradım, buldum. Sözlükte yer alan bir sözcüğü niye kullanamadığımı anlamıyorum. Üstelik, Bayan Granger o koca sözlük ne derse o kuraldır, demişti.” Nick bir ona, bir öbürüne, bir diğerine baktı. Üçü de apışıp kalmıştı. Birinci sınıf bir fikir-bombası patlatmıştı Nick.

“Eh, evet... ama... yani, dediğim gibi, *be* sözcüğüymüş ya da şu *findel* sözcüğüymüş –Konu bunlar değil aslında,” dedi müdür.

Nick'in annesi, “Eh, bence asıl sorun Bayan Granger'ın zararsız, küçük bir dil oyununa göstermiş olduğu tepki. Aşırı bir tepki bu, sence de öyle değil mi, Tom?” diyerek kocasına baktı.

Şimdi tek tek herkesin suratına bakma sırası Nick'in babasına gelmişti. Adamcağızın akli karışmıştı. “Evet, eh tabii... öyle – öyle sanırım... yani, kimseye zarar verilmiş değil... hımm... yani, kırıp dökmek ya da hırsızlık falan gibi bir şey değil...” Cümlesini noktalamadan çenesini ovuşturup, düşünceli bir ifadeyle Bayan Chatham'ın arkasındaki pencereden dışarıya bakmaya başladı.

Üç yetişkin huzursuz bir sessizlik içinde öylece otururken, Nick birden ortadaki olayın aslında neye benzediğini görüverdi. Bu bir satranç

oyunuydu –Bayan Granger’a karşı Nick. Bayan Granger bir hamle yapıp, kraliçesini –Siyah pardösüsü içindeki müdür siyah kraliçeydi– ileri sürerek oyunu bitirmeye çalışmıştı.

Nick hamleyi görene kadar olayın ayırında değildi, ama onun da güçlü bir savunması vardı: Vefalı annesi, beyaz kraliçe. Üstelik, oyun daha bitmemişti. Biri kazanıp diğeri kaybedene dek sürecekti.

Müdür hanım daha fazla oturmadı. Satranç tahtası başında, çocukların yeni fikirleri araştırmaya hakları olduğu, öğretmenlere ve onların emeklerine saygı gösterilmesinin önemi, herkesin kullara uyması ve okulda eğitimin aksatılmaması gerekliliği üzerine kısa bir süre daha karşılıklı konuşmalar yapıldı.

Sonra Nick’in annesi müdüre, kahve ve muzlu kek ikram etmek istedi; ama o, “Yok, teşekkür ederim, artık gerçekten gitmem gerek,” dedi.

Müdür, Nick’in anne ve babasına, onlar da ona teşekkür ettiler. Nick kapıyı açıp, “İyi akşamlar, Bayan Chatham,” dedi. Bunun üzerine siyah kraliçe kırmızı eşarbını boynuna taktı ve ekim akşamına doğru yürüyüp gitti.

Annesi divanda oturduğu yere geri döndü ve, “Nick, bu konu üzerinde biraz daha konuşsak iyi

olacak,” dedi. “Okulda Bayan Granger ya da herhangi bir öğretmene karşı saygısızlık ettiğini öğrenirsem, başın belada demektir.”

“Saygısızlık etmedim. Yeminle. Herkesin sözcüğümü kullanmasını sağladım, ama senin de dediğin gibi, bunun kimseye bir zararı yok. Dave ve Pete’le birlikte, herkesi Bayan Granger’dan findel ödünç almak için izin istemeye yolladığımız için pişmanım. Bu hoş olmadı, sanırım... ama benim sözcüğümü bir kere kullandılar diye çocukları okulda alıkoyup yüz cümle yazdırarak, o başlattı bunu. Bütün çocuklar benim sözcüğümü kullanmaya bayılıyor. Bu yalnızca bir eğlence, o kadar.”

“Bak,” dedi Nick’in babası, “bu herkesin canını sıkıyor ve müdürün gelip annen babanla konuşmasına yol açıyorsa, herkes için eğlenceli olmuyor demektir, öyle değil mi? Bence arkadaşlarının hepsine söyle, bunu kessinler artık, hemen... yani, yarın.”

Nick başını salladı. “Olmaz, baba. İşe yaramaz. O gerçek bir sözcük oldu artık. Eskiden yalnızca bana aitti, ama artık değil. Nasıl yapabileceğimi bilsem, herhalde durdururdum. Ama yapamam.” Dediğini kavradılar mı diye annesiyle babasına baktı. Kavramışlardı. “Dediğim gibi, saygısızlık etmeyeceğim, ama sözcüğümü seviyorum. Sanırım,

neler olacağını bekleyip görmekten başka yapılacak bir şey yok şimdilik.”

Ve satranç taşları –Nick’in kral ve kraliçesi– ona hak vermek zorunda kaldılar.

Oyun devam edecekti.

Basın Özgürlüğü

Judy Morgan, yerel *Westfield Gazetesi*'nde muhabirdi. Westfield küçük sakin bir kasabaydı. Hırsızlık olayları çok seyrek olur, zaman zaman yeni yetmeler karışıklık çıkarır ve arada bir de belediye meclisinde ya da planlama bürosunda gürültü kopardı. Ama çoğu zaman, Westfield'da huzur ve düzen egemendi; *Westfield Gazetesi* de her perşembe bunu doğrulardı.

Gazetenin reklam servisinde çalışan Ted Bell'in Lincoln İlkokulu'nun dördüncü sınıfında okuyan bir kızı vardı. Ted; bir grup beşinci sınıf öğrencisinin sorun çıkardıklarını, artık öğretmenlerin sözünü dinlemediklerini, ortada hepsinin kullandığı bir şifre sözcükle ilgili bir şeyler döndüğünü

anlattı Judy'ye. Geçen hafta bir gün –onun küçük kızı da dahil– öğrencilerin yarısı dersler bittikten sonra okulda alıkonulmuştu.

Judy'nin o sırada üstünde çalıştığı tek konu Doğu Bulvarı boyunca dikilecek on sekiz yeni ağaçla ilgiliydi. Ağaçlar biraz daha bekleyebilirdi. İlkokuldaki olaydan gerçek bir hikâyeye çıkacağı benziyordu.

Dolayısıyla Judy Morgan, müdür Bayan Chat-ham'ın Nick'in anne babasını ziyaret ettiğinin er-tesi günü saat üçte Lincoln İlkokulu'ndaydı. Kapıda, “Bütün Ziyaretçiler Müdüriyete Başvuracaktır,” diyen bir yazı vardı; o da öyle yaptı.

Müdüriyetin önündeki ilan tahtasında, Bayan Granger'in *findel* sözcüğünü kullananlara uygulanacak cezaya ilişkin duyurusunu gördü Judy. İki adım geri attı ve fotoğraf makinesini duyuru-ya odaklayıp bir resim çekti. Duyuruyu bir kez daha okuyup, müdüriyete girdi.

Okul sekreteri Bayan Freed başını kaldırıp gülümsedi. “Yardımcı olabilir miyim?”

“Evet, eminim olabilirsiniz. Ben Judy Morgan, *Westfield Gazetesi*'nden. Dışarıdaki duyuru hakkında bilgi almak istiyordum, şu *findel* sözcüğü üzerine olan. Kiminle konuşmalıyım?”

Bayan Freed'in gülümsemesi dondu. O söz-

cüğe ilişkin her şeyden gına gelmişti artık. Geçen hafta boyunca telefonu çalıp durmuştu. Arayan, okulda alıkonulan çocuklardan biri yüzünden şikâyetçi olan bir veli değilse, Bayan Chatham'la ya da Bayan Granger'la konuşmak isteyen bir okul yönetim kurulu üyesiydi. Bayan Freed'in gözleri kısılmış, dudakları gerilmişti. "Müdürle konuşmanız gerekir. Bakayım Bayan Chatham uygun mu," dedi.

Bayan Chatham uygundu. Yerel gazeteden biriyle konuşmaya zaman ayırmayacak tek bir müdür yoktur. Muhabir, Bayan Chatham'ın odasına buyur edildi.

Judy, müdürün bu konu üzerine rahatça konuşamadığını hemen fark etti. Kapının dışında asılı duyuruyu sorunca, Bayan Chatham, "Ah, o mu?" diye güldü. "Önemsiz bir şey. Bazı çocuklar şakanın dozunu kaçırdınca, buna bir son vermek gerekti."

Müdürün gülüşü Judy Morgan'a sahte geldi. "Peki, duyuru şakanın son bulmasını sağladı mı? Geçen hafta çok sayıda öğrencinin okulda alıkonulduğunu duydum. Bu konuda biraz bilgi verebilir misiniz? Veliler neler olduğunu bilmek ister."

Bayan Chatham sanki şey gibiydi... hani, müdürün odasına yollanmış bir öğrenci gibi. Sandal-

yesinde bir iki kıpırdanıp gülümsemeye çalıştı. “Eh, hâlâ azıcık sorunumuz var, ama denetim altında. Bayan Granger biraz fazla tepki göstermiş olabilir. Aslında çocukların saygısızlık etmek niyetinde olduklarını sanmıyorum. Yalnızca biraz eğleniyorlar; daha çok bir bakış açısı farklılığı söz konusu...” dedikten sonra muhabire *findel* sözcüğü hakkında bildiklerini, sözcüğün öğrenciler arasında nasıl yaygınlaştığını anlattı. Judy Morgan dikkatle not aldı.

Müdür açıklamalarını bitirince, “Bayan Granger’e birkaç soru sormamın bir sakıncası var mı?” diye öğrenmek istedi Judy.

Bayan Chatham, “Hayır, yok tabii,” dedi ama, Judy müdürün aslında hemencecik çekip gitmesini istediğini anlamıştı. Ancak ne diyebilirdi ki müdür? Muhabiri Bayan Granger’dan uzak tutma şansı yoktu –Amerika özgür basını olan özgür bir ülkeydi sonuçta. Judy aklına koymuşsa, er geç dil bilgisi öğretmeniyle konuşurdu.

Çok çabuk gerçekleşti bu. Judy Morgan üç dakika sonra Bayan Granger’ın bulunduğu on iki numaralı odanın kapısından içeriye bakıyordu. Odanın orasında burasında sıralara dağılmış on beş kadar çocuk yüz adet cümlelerini yazıyorlardı harıl harıl. Judy kapıyı tıklatınca, öğretmen ve

öğrencilerin hepsi başlarını işlerinden kaldırıp ona baktılar.

“Bayan Granger, ben *Westfield Gazetesi*’nden Judy Morgan, sizinle biraz konuşabilir miyim?”

Bayan Granger yerinden kalktı ve koridora çıkıp kapıyı kapattı. Judy onun arkasından odadaki bütün çocukların kulak kesildiklerini görebiliyordu. Bayan Granger’ın gözlerini de hemen fark etti: Gri, belki yer yer altın sarısı benekli ve çok keskin, ama sert ya da zalim değil, yalnızca parlak ve güçlü.

Muhabir hemen konuya girdi. “Öğrencilerinizin yeni sözcüğü kullanmalarını engellemeye çalıştığınızı duydum. Savaş nasıl gidiyor?”

Bayan Granger gülümsemedi, gözleri daha da parlaklaştı. “Öncelikle, bu bir savaş değil. Ben bu saçmalığın son bulması için öğrencilerime yardımcı oluyorum, o kadar. Zamanlarını boşa harcıyor, boşuna kafa yoruyorlar! İşe yaramaz, yeni bir sözcük icat etmenin anlamı yok. Bu çocukların hepsi, var olan sözcüklerimizi kullanmayı öğrenmeli önce. Elbette, bütün bunlar saçma bir hevesten ibaret –geçici bir hevesten. Ben bu hevesin geçici olduğuna eminim.”

Judy not defterinden başını kaldırıp, “Bütün bunlar nasıl başladı, biliyor musunuz?” diye sordu.

Bayan Granger'ın gözleri çakmak çakmak oldu: "Evet, bütün bunların nasıl başladığını *çok* iyi biliyorum. Bir delikanlının fikriydi bu, Nicholas Allen adındaki bir beşinci sınıf öğrencisinin. Artık izninizi istemek zorundayım, Bayan Morgan; okumam gereken kâğıtlar var çünkü." Bayan Granger çabucak, sertçe tokalaşarak konuşmaya son verdi.

Muhabir hemen okuldan ayrılmadı. Koridordan gerisingeriye yürüdü ve notlarından anlamlı bir sonuç çıkarıp çıkaramayacağını kontrol etmek için müdüriyetin önündeki bir sıraya oturdu. Beş dakikada işini tamamladı. Sonra kalktı, not defterini büyük siyah çantasına koydu ve kaşlarını çatmış onu izleyen Bayan Freed'e el sallayıp, kapıya yöneldi.

O otoparka doğru yürürken, Bayan Granger için cümlelerini yazıp bitirmiş beş altı çocuk da başka bir kapıdan dışarıya çıktılar. Judy onların gülüşüp şakalaşmalarına kulak vererek yanları sıra yürüyordu. Derken onlara, "Çocuklar siz niye 'findel' demekte ısrar ediyorsunuz? Okulda kalmaktan nefret etmiyor musunuz?" diye sordu.

Sırt çantasının ağırlığından devrilecek gibi duran bir oğlan kafasını kaldırıp gülümsedi. "Çok da kötü değil. Orada bir sürü arkadaşım oluyor

hep. O cümleyi tam altı yüz kere yazmış oldum ben şimdi.”

Sonra da, Bayan Granger'ın zaten artık ceza kâğıtlarını denetlemediğini söyledi çocuklar. Bundan emindiler; çünkü, “Bu cezayı bir kalemle yazıyorum,” yazılması gerekirken, dört beş cümlede bir herkes kalem yerine *findel* yazıyor ve Bayan Granger da hiç ses çıkarmıyormuş. Kızlardan biri övünerek, o günkü kâğıdına kırk beş kez *findel* yazdığını söyledi. “Bu yeni bir rekor,” diye sırttı.

“Ya şu Nick denen oğlan,” diye sordu Judy, “onun da okuldan sonra kalması gerekti mi?”

Çocuklar kıkırdaştılar. Kızıl kahverengi saçlı, uzun boylu, gözlüklü bir oğlan, “Bayan Granger, Nick'i öyle çok alkoydu ki, herkes onu evlat edinmek istediğini düşünüyor artık,” dedi.

Muhabir gülümseyerek, “Bugün Nick'i bulup, onunla konuşabilir miyim acaba?” diye sordu.

Oğlan, Judy'ye şöyle bir göz attı ve, “Nick'in şu anda sizinle konuşmak isteyeceğini sanmıyorum,” dedi. “Aptalca bir şey söyleyip, başını derde sokabilir.” Sonra da arkadaşlarına bakıp sırttı. Çocuklar gülererek birbirlerini dürtükleyip, itişip kakışarak caddeden aşağıya doğru yürüdüler. Judy de arabasına atlayıp bürosuna gitti ve yazısının başına oturdu.

Bu cezayı bir findelle yazıyorum.
Bu cezayı bir findelle yazıyorum.
Bu cezayı bir findelle yazıyorum.
Bu cezayı bir findelle yazıyorum.
Bu cezayı bir findelle yazıyorum.
Bu ~~cezayı~~ ^{cezayı} bir findelle yazıyorum.
Bu cezayı bir findelle yazıyorum.
Bu cezayı bir findelle yazıyorum.
Bu cezayı bir findelle yazıyorum.
Bu cezayı bir findelle yazıyorum.
Bu cezayı bir findelle yazıyorum.
Bu cezayı bir findelle yazıyorum.
Bu cezayı bir findelle yazıyorum.
Bu cezayı bir findelle yazıyorum.
Bu cezayı bir findelle yazıyorum.
Bu cezayı bir findelle yazıyorum.
Bu cezayı bir findelle yazıyorum.
Bu cezayı bir findelle yazıyorum.
Bu cezayı bir findelle yazıyorum.
Bu cezayı bir findelle yazıyorum.
Bu cezayı bir findelle yazıyorum.

Bu yeni bir rekor

Ertesi sabah gazetenin bürosuna Judy Morgan adına kahverengi bir zarf geldi. Üstünde “Findel Hikâyesi” yazılıydı. Judy zarfı açınca, içinden Lincoln İlkokulu beşinci sınıfının fotoğrafı çıktı. Bayan Granger ve öteki altı öğretmen yanlarda dikiliyordu; bütün öğrenciler düzgün giyinmiş, saçlar güzelce taranmıştı. Ancak fotoğrafta bir tuhaflık vardı.

Muhabir biraz daha yakından bakınca, çocukların hepsinin elindeki kalemi havaya kaldırmış, küçük dudaklarını aynı şekilde büzmüş olduklarını fark etti. Önce bir anlam veremedi; ama sonra, “Tabii ya! Bunların hepsi ‘findel’ diyorlar!” diye fısıldadı.

Fotoğrafın arkasında düzgün bir el yazısıyla, “3. sıra, soldan 5.” yazıyordu.

Judy fotoğrafa bakınca, bir gün önce okulun bahçesinde konuştuğu o sırtkan, kızıl saçlı, gözlüklü oğlanı hemen tanıdı. “Vay vay vay! Tanıştığımızı memnun oldum, Bay Nicholas Allen,” diye kahkahayı bastı.

Flaş Haber! Açıklıyoruz!

Perşembe sabahı *Westfield Gazetesi*, kasabadaki toplam 12 bin 297 ev ve ofisin posta kutusunda-
dı. Lincoln İlkokulu'nun hikâyesi başsayfadaki ilk
haberdi. Ya başlığı neydi?

***Bir beşinci sınıf öğrencimiz,
"Buna da yer açın, Bay Webster," diyor.***

Sıkı bir yazıydı. Judy Morgan hikâye falan uydur-
mamıştı –Yazdıklarının her satırı tamamen doğ-
ruydu. Ortalığı ayağa kaldıran onun gerçekleri
ifade ediş biçimi oldu.

Örneğin, Bayan Granger hakkında yazdığı şu

cümle: “Düzen ve otoriteyi temsil eden güçlerin savunucusu Bayan Granger findel-taraftarı yüzlerce gençle savaşıyor. Her iki taraf da pes etmiyor.”

Ya da Nick hakkındaki şu bölüm: “Herkes, konuşma özgürlüğünü ve eğitim kurallarının sorgulanmasını dâhiyane biçimde gündeme getiren bu planın Nick Allen’ın eseri olduğu konusunda fikir birliğinde. Yeni sözcüğü icat eden o.”

Ya da yazının şu son cümlesi: “Kesin olan tek şey var: Lincoln İlkokulu’ndaki çocuklar findellerini çok seviyorlar ve bu sözcük savaşında kimsenin geri adım atmaya niyeti yok.”

Ve tabii, *Westfield Gazetesi* sınıf fotoğrafını da yayımlamıştı. Böylece Bayan Granger ve Nick bütün dünyaya tanıtılmış oldu.

Nick okuldan eve geldiğinde, annesi gazeteyi gözüne sokarak, “Bu ne demek oluyor?!” diye sordu. “Sen bu muhabirle mi konuştun? Senin ve şu yeni sözcüğün üzerine bilmediği yok, küçükbey!”

Okul müfettişi, müdür hanımın masasına yazının bir kopyasını çarparak, “Bu ne demek oluyor?!” diye sordu. “Ne diye bu muhabirle konuştunuz sanki? Ortalıkta böyle yazılar dolaşmadığında bile, okullara para bulmakta yeterince zorlanıyoruz zaten?!”

Müdür de gazeteyi Bayan Granger'a doğru sallayarak aynı şeyi sordu: "Bu ne demek oluyor?! O kadınla konuşmak zorunda olduğunuzu biliyorum, ama bütün bunları anlatmasanız olmaz mıydı? Hepimizi kapının önüne koymazlarsa şaşarım!"

O perşembe herkes için sarsıcı bir gün olmuştu. Tabii, hiç kimse genç muhabirin o beşinci sınıf fotoğrafını nasıl ele geçirdiğini anlayamadı.

Kulaktan Kulağa

Söz konusu yazının *Westfield Gazetesi*'nde yayımlanmasının haftasına kalmadan, hem ortaokul hem lise öğrencileri *kalem* yerine *findel* sözcüğünü kullanmaya başlamışlardı. Hepsi ona bayılıyorlardı.

Nick kasabadaki bütün çocukların gözünde bir tür kahraman haline gelmişti, ama çok geçmeden, kahraman olmanın –yalnızca yerel bir kahraman bile olursa– bir bedeli olduğunu öğrendi.

Babasının bilgisayar donanımı dükkânına adımını atsa ya da lolipop almak için markette kasa kuyruğuna girse, insanlar onu fark ediyordu. Biri tarafından tanındığını hissedince utanıyor, eli ayağına dolaşıyordu.

Okuldaki çocuklar artık onun sürekli kurnazlık ve komiklik yapmasını beklemeye başlamışlardı ki, bu Nick gibi zeki bir çocuk için bile çok fazlaydı. Bütün öğretmenler, müdür, müdür yardımcısı, hatta okul hemşiresiyle hademe bile onu gözlüyor gibiydiler –hepsinin gözü üstündeydi.

Anne babası her bakımdan çok olgun davranmışlardı. Gerçi, yazı ilk yayımlandığında annesi üzülmüştü; babası da öyle. Ancak Nick, “Ben yanlış bir şey yapmadım ki, anne. Gazetedeki kadın da öyle,” dediğinde, ona hak verdiler. Yazıdaki her şey doğruydü; gerçek gerçektü ve artık bu konuda yapılacak bir şey yoktu. Nick’in anne ve babası her ne kadar oğullarının bütün kasabanın diline dolanmasından rahatsızlık duysalar da, gizli gizli bundan hoşnuttular da. Yepyeni bir sözcük yaratmak çok önemli bir şeydi, ne de olsa. Oğulları Nicholas, hiç lamı cimi yok, yaman bir çocuktü doğrusu.

Kasabada bu yeni sözcüğün çok önemli olduğunu düşünen biri daha vardı. Doğma büyüme Westfield’lı olan Bud Lawrence, daha on dokuzundayken bir yatırım yapacak kadar para sahibi olmuş ve iyi bir fikir aranırken ünlü bir dondurma ve *fast-food* markasının eyaletteki ilk dükkânını açmış, birkaç yıl sonra da bir McDonald’s

restoranı satın almıştı. Yaklaşık otuz yıl önceki bu iki yatırımın zengin ettiği Lawrence, Westfield'ın hatırı sayılır kişilerinden biri olmuştu.

Bud Lawrence bu yeni sözcükle ilgili yazıyı okur okumaz, avukatından *findel* sözcüğünün marka olarak ticari kullanım hakkını almasını istedi. Dört gün içinde de, üstlerinde *findel* sözcüğü basılı, ucuz plastik tükenmezkalemler satan küçük bir şirket kuruverdi. İlk hafta üç bin *findel* sattı. Satışlar o kadar hızlı gidiyordu ki, Westfield'da dükkânların elindeki *findeller* anında tükendi. Derken, çocukların *findel* talebi başladığı hızla kesiliverdi. Satışlar duruldu ve Bud Lawrence başka projeler düşünmeye koyuldu.

Bir hafta sonra Cadılar Bayramı'ydı; yapraklar dökülmeye başlamıştı ve kasaba yeniden eski sakin günlerine dönmüş gibiydi.

Alice Lunderson olmasa, dönecekti de. Alice, Westfield'a on bir kilometre uzaklıktaki Betherly'de oturuyor ve 75 bin 500 nüfuslu Carrington kasabasındaki yerel CBS televizyon istasyonunda yarı zamanlı çalışıyordu.

Önemli yerel haber konuları çıktığında –sel ya da kasırga gibi doğal afetler, örneğin– ya da sevimli ve ilginç bulduğu küçük öykülerle karşılaştığında, Carrington'daki istasyonun haber müdü-

rünü arardı Alice. Eğer iyi bir öyküyse veya o gün dünyada pek bir olay olmuyorsa, televizyon istasyonu birkaç video görüntüsü alması için oraya minibüsle bir çekim ekibi yollardı.

Alice, yerel haberleri izlemek için bölgedeki bütün kasaba gazetelerine aboneydi. Çoğu perşembe günleri çıkan bu gazetelerin onun eline ulaşması pazartesi ya da salıyı bulur; Alice'in hepsini gözden geçirmesi de bir iki gününü alırdı. Sonunda çarşamba sabahı Alice, *Westfield Gazetesi*'ndeki sözcük savaşını konu alan yazıyı gördü. İki kere okuyup, dikkatle sınıf fotoğrafını inceledi ve bu hikâyenin çok ilgi çekeceğinden emin oldu.

Carrington'daki televizyon istasyonunun yöneticisi ona hak verdi ve Boston'daki CBS istasyonunun bazen yerel haberlerle ilgilendiğini bildiği için orayı aradı. Bu öyküde çok iş olduğunu düşünen Boston'daki kadın da, kanalın New York'taki haber sorumlusuyla bağlantı kurdu.

Westfield Gazetesi'ndeki yazının faksı New York'a ulaştığında, oradaki çalışma ekibi konuya bayıldı. Haftalık program gözden geçirildi ve hemen ertesi günkü CBS perşembe akşamı haberlerinin kapanış öyküsü olması kararlaştırıldı. New York'tan Boston'a, oradan Carrington'a, oradan da Betherly'ye telefonlar edildi ve çarşamba günü

öğle saatlerinde, Alice bütün hikâyeyi ele almak üzere “görevlendirilmiş” oldu. Bu onun ulusal haber ajansında yayınlanacak ilk işiydi ve yirmi milyon kişiye hitap edecekti.

Alice Lunderson ve çekim ekibi çarşamba günü okuldan sonra Bayan Granger’ın evinin kapısında bittiler. Bayan Granger bütün o ışık ve mikrofonlardan hiç etkilenmedi. Doğrudan kameraya bakarak, “Ben her zaman sözlüğün genç zihinleri eğitmede gelmiş geçmiş en iyi araç olduğunu söyledim, hâlâ da söylüyorum. Çocuklar, sözcüklerin ve dilin kurallarını bilmeli ve bu kuralların anlamlı bir geçmişi olduğunu anlamalıdır. Doğrusu, kusursuz bir İngilizce sözcük yerine, sırf eğlence olsun diye, saçma sapan, uyduruk bir sözcük kullanılmasına direnmeden, öylece seyirci kalmam beklenemezdi,” dedi.

“Peki, savaşı kaybettiğiniz söylenebilir mi, Bayan Granger?” diye sordu muhabir.

Bayan Granger’ın bakışları en keskin ifadesine büründü ve kameraya bakıp, hafifçe gülümseyerek, “Savaş daha bitmedi,” dedi.

Alice ve ekibi Nick’in evine geldiklerinde, Allen Ailesi hazırlıklı bir şekilde onları bekliyordu. Anne ve babası Nick’i aralarına alıp, divana oturdular. Nick ışıklardan kamaşan gözlerini kıstı. An-

nesi onu neleri söyleyip neleri söylememesi gerektiği konusunda uyarmıştı. “Unutma, küçükbey,” demişti Nick’in saçlarını tararken, “bu muhabirler yalnızca biraz heyecan yaratacak geçici hikâyelerin peşindedirler. Ama sen bu kasabada kalacak, burada yaşayacaksın. Onun için, ağzından çıkanı kulağın duysun.”

Divana oturduklarında, Bayan Allen sehpanın altında ayağını Nick’inkinin üstüne koymuştu; ayağını bastırırsa, muhabirin sorduğu soruya kendisi yanıt verecek demektir. Bayan Allen’in muhabirlere güveni yoktu.

“Ee, anlat bakalım, Nick, niye *findel* diye yeni bir sözcük uydurdun?” diye sordu Alice Lunderson.

Nick yutkundu. “İşte, öğretmenim Bayan Granger sözlükteki bütün sözcüklerin insanlar tarafından üretildiğini söylemişti; ne anlama geldiklerini de bizler belirliyormuşuz. Ben de yeni bir sözcük üretip, gerçekten böyle mi diye sınamanın eğlenceli olacağını düşündüm.”

Alice gülümseyerek, “O zaman Bayan Granger’ın buna kızması seni şaşırttı mı?” diye sordu.

Nick’in ayağına basıldı ve annesi, “Biz Bayan Granger’ın kızdığını düşünmedik hiç. Herkes *findel* sözcüğünü kullanmaya başlayınca, bir huzur-

suzluk oldu yalnızca. Yoksa, o çok iyi bir öğretmendir,” dedi.

“Evet,” dedi Nick. “Yani, sözcükler hakkında çok şey öğrendim –onun sayesinde.”

“Peki, şimdi ne yapacaksın? Yeni sözcüğüne ne olacak?” Alice konuyu toparlamaya girişmişti. Nick ve ailesinin ağzından tartışma yaratacak bir şeyler çıkmayacağını anlamış, suya sabuna dokunmayan, tatlı bir konuşma sürdürmeye çalışıyordu.

“Eh,” dedi Nick, “işin tuhafı onu ben uydurduğum halde, o artık benim sözcüğüm değil. *Findel* artık herkese ait. Sanırım ona olacakları herkes birlikte belirleyecek.”

Alice, kaygılı gözüken bir Bayan Chatham’la ve *findel*’in resmi üreticisi, gülümseyip duran bir Bud Lawrence’la da kısa birer konuşma yaptı. Ardından, başlangıç ve kapanış için kendi bölümlerini çekti ve ekip, bütün çekilenleri iki dakikalık bir hikâyeye oluşturacak şekilde montajlamak üzere Carrington’a döndü.

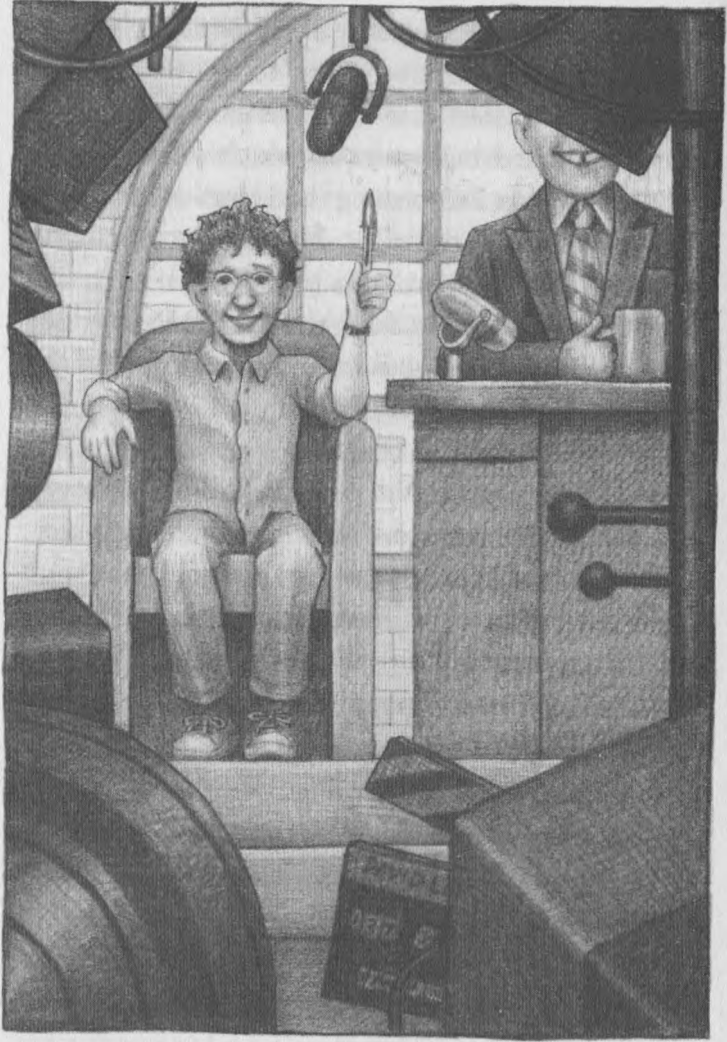
Ertesi akşam CBS haberlerinde; savaşlar, petrol fiyatları, dünyanın gıda stokları gibi ciddi konulu haberlerin hepsi okunduktan sonra, spiker kameraya bakıp gülümsedi.

“İngilizce *quiz* (küçük sınav) sözcüğünün 1791’de Daly adında Dublin’li bir tiyatro yöneti-

cisi tarafından yaratıldığına inanılır,” dedi. “İngiliz dilinde yepyeni bir sözcük üretebileceği üzerine iddiaya giren Daly, kentteki bütün binaların ve duvarların üstüne tebeşirle *q-u-i-z* harflerini yazınca, ertesi sabah herkes bunu okumuş, bir hafta içinde de bütün İrlanda’da herkes bunun anlamını merak eder olmuş ve böylece yeni bir sözcük yaratılmıştı. *Quiz*, İngilizce’de belli bir nedeni olmadan tek bir kişi tarafından üretilmiş yegâne sözcüktü –yani bugüne kadar öyleydi. Şimdi yeni bir sözcük daha var: *Findel*. İşte karşınızda, New Hampshire’in Westfield kasabasında Alice Lunderson ve öyküsü.”

Ekranda beliren Alice kısa bir giriş yaptı. Ardından, Bayan Granger, Nick, Bud Lawrence ve Nick’in annesi televizyonda yirmi milyon insanın karşısında findeller hakkında konuşmaya başladılar.

Bu yirmi milyon kişiden biri *David Letterman*’la *Gece Şovu* programının yapımcısıydı. Bir diğeri, çok satan *People* adlı derginin yayın kurulu üyesi, bir başkası da, *3-2-1 Ateş* adlı çocuk dergisi yazarlarından biriydi. Haberlerdeki bu öyküyü bir sürü başka yazar, yapımcı ve pazarlama uzmanı da izledi. Ve hepsi de bu hikâyeden iyi iş çıkacağını sezdiler.

Amerika'da herkes bu tuhaf, yeni sözcüğü duymuştu.

Ondan sonraki üç hafta içinde, Amerika'daki küçük büyük, kadın erkek herkes çocukların *kalem* yerine kullandıkları bu tuhaf, yeni sözcüğü duymuştu. Ohio'daki, Iowa'daki, New York'taki, Teksas'taki ve Kaliforniya'daki çocuklar da onu kullanmaya başladılar.

Üstünde *findel* yazan her şey için sipariş yağmaya başlayınca, Bud Lawrence anında yeniden konuyu ele aldı, ama önüne bazı engeller çıktı.

Bud'ın avukatı, "Şu sipariş yığınını görüyor musun? Bu bela demek. Başka bir şey değil," dedi. "Biz bir ticari markayı tescil ettirdik, ama aslında bunun bir başvurudan öte anlamı yok. Bütün ülke o sözcüğü şu küçük çocuğun yarattığını biliyor ve eğer sen onun babasıyla bir anlaşma yapmazsan, elinde hiçbir şey kalmaz –Hatta yüklü bir tazminat davası da işin cabası olur. Sözcük o çocuğa ait."

Bay Allen öğlen eve geldiğinde, karısı Bud Lawrence'ı araması gerektiğini söyledi. "Şu yeni sözcükle ilgili bir konumuş."

Haber Tom Allen'ın hiç hoşuna gitmedi. Bütün o gürültü patırtıdan fena halde bunalmıştı. Bu saçmalıklar olup biterken uzun süre dükkânına uğrayamadığı için, yazışmaları haftalarca geri kalmıştı. Şimdi yılbaşı siparişlerini zamanında yetiştir-

tirebilirse, şanslı sayılırdı.

Bu konuya hiç bulaşmak istemiyordu, ama Bud eski arkadaşydı. O yüzden, dükkânına dönerken Bud Lawrence'ın bürosuna uğradı.

“Tom, iyi ki geldin,” dedi Bud. Yerinden kalktı, masasının çevresinden dolaşıp geldi, Tom'un elini sıktı. “Otursana.” Tom bir sandalyenin ucuna ilişirken, Bud da yanına bir sandalye çekti. “Sen ömrün boyunca Westfield'ın herhangi bir konuda bu kadar hareketlendiğini görmüş müydün? Ginny'le ikiniz çok gurur duyuyor olmalısınız... şu oğlunuzdan.” Bud, Nick'in adını anımsayamamıştı.

Tom oturduğu yerde kıpırdanıp, başıyla onayladı. “Evet, çok yaman bir oğlan, orası kesin. Ama laf aramızda, Bud, hepsi unutulup gitse diye dört gözle bekliyorum –Çok fazla patırtı kopartıldı.”

Bud hemen o anda istediğini nasıl koparacağını anladı. “Eh, Tom, korkarım öyle olmayacak. Ortaya bir şey çıktı ve insanlar gerçekten ilgilen-diler. Kasabada satılan, üstünde *findel* yazılı şu parlak kırmızı tükenmezkalemleri görmüşsündür herhalde? Onları ben ürettim. Ortalığı kokluyordum. Ama o sözcük senin oğlana ait. Birkaç hafta önce avukatımın bir ticari marka başvurusu yapmasını istedim –Ben böyle çalışırım işte.

Yeni bir olay mı var, orta yerinde olmak isterim.” Tom’a bakıp sırttı. Tom da hafifçe karşılık verdi.

“Şu anda, biri Massachusetts’da, biri Şikago’da, biri de Los Angeles’ta olmak üzere, benim için, üstlerinde bir kalem –findel demek istedim–deseniyle *findel* sözcüğü basılı tişörtler üreten atölyeler var. Bunların her birine daha şimdiden yirmi bini aşkın tişört siparişi geldi. Her tişörtten iki üç dolar kâr elde edilecek. Ayrıca Hong Kong ve Japonya’daki birkaç büyük kalem ve tükenmez üreticisiyle de, ciddi paraların söz konusu olduğu anlaşmalar yapmak üzereyim. Medyada bu findel olayını görmüşler, çocuklara yeni bir findel tarzı yaratmak için marka haklarını satın almak istiyorlar. Şaka etmiyorum –Bu çok ama çok parlak bir fikir!”

Bud tahmininde yanılmamıştı. Bütün bunların düşüncesi bile Tom’un oturduğu yerde huzursuzca büzülmesine yetmişti. Bu kadar tantana gözünü korkutmuştu.

“Tom, seninle açık konuşacağım. Oğlanın velisi olarak bu konuda en doğruyu yapmalısın. Bütün bunlar nereye varacak merak ediyorum. Riskleri göze alıp, biraz para harcayacağım; bakalım neler olacak. Ama senin iznin gerekli. Hem şu ticari marka başvuru kâğıtlarını imzalamalısın, hem

de bu markayı kullanabilmem için seninle bir anlaşma yapmalıyız. Alt tarafı bir sözcük için bu kadar gürültü koparmak abartılı gözüküyor biliyorum, ama bazı adımlar atmadan neler olacağını bilemeyiz.” Bud masasındaki kâğıtları işaret etti. “Burada bir sözleşme var –Açık ve adil bir sözleşme. Ben ne kadar kâr elde edersem yüzde otuzu oğlunun olacak. Bu tür anlaşmalar için hayli cömert bir pay. Ee, ne diyorsun? Aklın yattı mı? Bütün angaryaları bana bırak, üstüne gideyim bakalım, belki de bir sonuç vermez, hı?”

Tom’un önündeki masada kâğıtlar ve bir kalem hazır bekliyordu.

Tom, Bud’a şöyle bir baktı ve kalemi eline aldığı gibi, ticari marka başvurusunun iki kopyasıyla sözleşmenin üç kopyasını imzaladı. “Senden kuşkulanan için bir neden göremiyorum, Bud. Ayrıca böyle işlere bulaşmaya hiç niyetim yok benim.” Ayağa kalkarken, “Hepsi bu kadar mı?” diye sordu.

“Bir şey daha var, Tom. İşte.” Bud Lawrence, Nick’in babasına 2 bin 250 dolarlık bir çek uzattı.

“Bu nedir?”

“İlk üç haftalık findel satışlarından Nick’e olan borcum bu,” diye açıkladı Bud sırtarak.

Tom çeke bakıp, başını salladı. “Bu müthiş bir

şey, Bud. Gerçekten çok sevindim, çünkü Nick'in üniversite eğitimine ciddi katkısı olacak. Ama ikimizin arasında kalmasını rica ediyorum. Nick bunu duyacak olursa, bir daha ne çimleri biçer, ne de tek kuruş biriktirir herhalde. Yani, aramızda kalsın işte, tamam mı?"

"Elbette, Tom, anlıyorum," dedi Bud. "Yalnızca ikimiz bileceğiz." Sonra da tokalaştılar.

Bay Allen, Bud'ın bürosundan çıkıp, doğrucu caddenin karşı tarafındaki bankaya gitti. Nick'in adına bir hesap açtırdı. Banka müdürü, Bay Lawrence'ın bundan sonra yatıracığı paraların otomatik olarak bu hesaba geçmesini sağlayabileceğini belirtti. Tom Allen'in aklı yattı. Bir daha bu konuda bir şey duymamak en iyisiydi.

Nick'in babası ağır adımlarla dükkânına dönerken, sakın küçük kasabalarında her şey yine eskisi gibi olacak mı diye merak ediyordu.

Yayılan Dalgalar

Her Şeye karşın Westfield'da yaşam normale dđn-
müŐtü. Kasım ayı geldi, yapraklar dđküldü, derken
ilk kar yağdı, sonra yılbaŐıyla birlikte her tarafı
karlar kapladı. Sonbahar ve kış sanki kasabadaki
her Şeyi dinginleŐtirmiş, insanları evlerine kapa-
mıŐtı.

Lincoln İlkokulu'nda da ortalık yatıŐmış, findel
furyası dinmiŐti. Ama bu, sözcüğüün unutulduğu
anlamına gelmiyordu. Tam tersine.

Bütün çocuklar, hatta bazı öğretmenler bile
artık bu yeni sözcüğü kullanır olmuşlardı. Öncele-
ri özellikle yapılıyordu. Sonra alışkanlık haline
geldi ve Şubat ortasında *findel*, artık *kapı*, *ağaç* ya
da *Őapka* gibi herhangi bir sözcüđe dönüşmüştü.

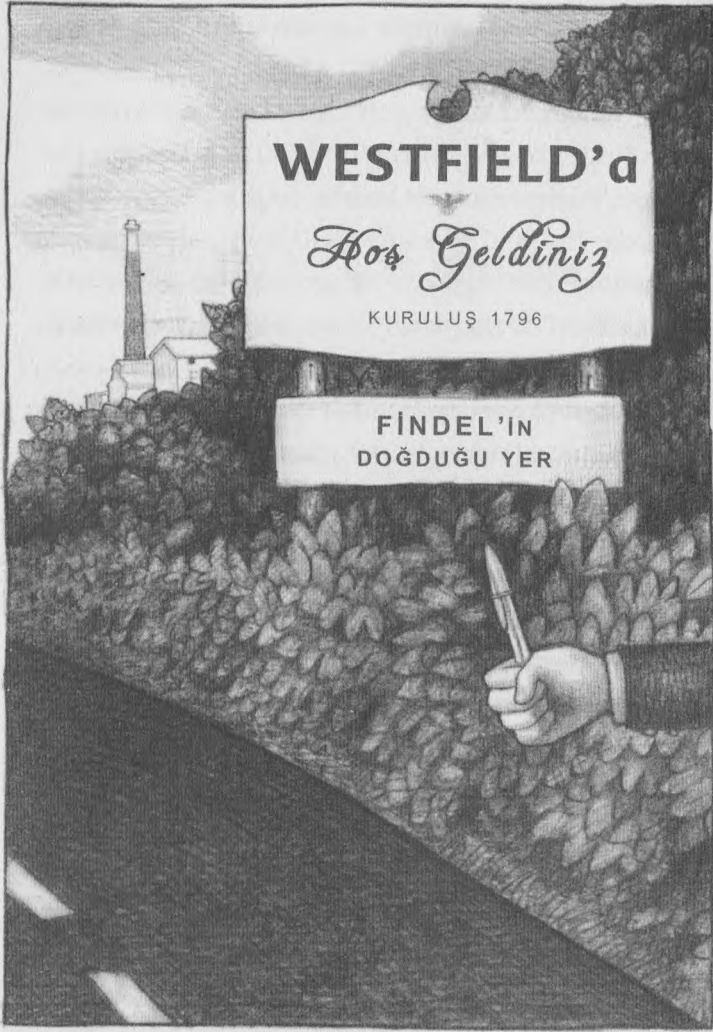
Westfield halkı neredeyse sözcüğün farkına varmaz olmuştu.

Ancak, ülkenin geri kalanında işler kızıışmıştı. Findel başını almış gidiyordu. Bir kıyıdan ötekine, yüzlerce küçük kasaba ve büyük şehirde çocuklar bu yeni sözcüğü kullanıyor, ebeveynlerle öğretmenler de onları engellemeye çalışıyordu. Westfield'da olanların aynısı tekrar tekrar yineleliyordu.

Bud Lawrence bundan daha mutlu olamazdı. Findel gömlekleri, findel güneş gözlükleri, findel silgileri, findel defterleri, findel kâğıtları ve daha neler neler vardı. Japonya'dan ithal edilen yeni findel modelleri çok tutulmuş, hatta bunların Japonya ve Avrupa'da da satılması gündeme gelmişti. Nick'in hesabına yatırılan paralar durmadan artıyordu.

Bud, findel beyzbol şapkaları üretmek üzere Westfield'da yirmi iki kişilik istihdam yaratan bir atölye kurdu. Mart ayındaysa, belediye meclisi oybirliğiyle 302 numaralı karayolu üstündeki kasaba giriş levhasına küçük bir ek yapılmasına karar verdi ve kasabanın adının altına, "Findel'in Doğduğu Yer" yazıldı.

Ya Bayan Granger'a ne oldu dersenez, pes etmiş gözüküyordu ya da öyle emir almıştı. İşin as-

Her şeye karşın yaşam normale döndü.

lını bilen yoktu. Yasak sözcük için ilan tahtasına astığı duyuru sessizce ortadan kaybolmuştu ve çocuklar okulda kalıp cümleler yazmıyorlardı artık. Her şey eskisi gibiydi.

Bir tek şey dışında.

Her hafta doğru yazım testinde, beşinci sınıftaki herkesin en az bir sözcüğü yanlış oluyordu. Bayan Granger'ın listesi hep *kalem* sözcüğüyle başlıyor ve cuma günkü yazım testlerinde bütün çocuklar onu *f-i-n-d-e-l* diye yazıyorlardı.

Nick bir süre için ünlü biri gibi olmuştu. *Gece Şovu*'nda, *Günaydın Amerika*'da ve birkaç başka televizyon şovunda daha herkes onu izlemişti. Başta John ve Chris olmak üzere bütün arkadaşları, limuzinle gezmenin nasıl bir şey olduğunu sorup duruyorlardı. Ancak bir iki hafta kadar sonra bu haber bayatladı ve herkes olayı unutmuş gözüüp yaşamına devam etti.

Bütün olan biteni tam anlamıyla kafasından atamayan tek kişi Nick'ti.

Nick'in İ Dünyası

Dışarıdan bakıldığında, Nick yine aynı Nick'ti. Ama iç dünyası değişmişti. Ah tabii, yine bir sürü parlak fikri vardı, ama Şimdi bunlardan biraz ürker olmuştu.

Örneğin, sosyal bilgiler dersinde Nick bir Şeyler satın alan insanlara *tüketici* dendiğini öğrendi. Tüketiciler alışveriş yapmayı bırakırsa, dükkânlar, mağazalar ve lokantalar işsiz kalıyordu.

Derken –pat– yeni bir fikir geldi Nick'in aklına.

Bütün öğrenciler öğle yemeği arasını çok seviyordu. Ama öğlen arasının kötü yanı yemek kısmıydı –Okul yemeği. Bütün sabah kokusunu duyar, sonra da gidip yemek zorunda kalırdınız ve asla Őaşırtmazdı sizi: Her zaman berbattı.

Eh, diye düşündü Nick, okul kafeteryası da bir tür lokanta sayılır, değil mi? Öğrenciler de tüketicilerdir, doğru mu? Ve bizler yemeğimizi buradan almaya hiç mecbur değiliz, hı?

Nick olabilecekleri gözünün önüne getirebiliyordu: Aşçı kadınlar daha iyi yemek pişirene değin, bütün çocukların her gün yemeklerini evden getirmelerini sağlayacaktı. O kadınların kendi aileleri için böyle yemekler pişirmediklerinden emindi. Çocuklar, ceplerinde 2'şer dolar bulunan tüketicilerdi ve yemekler düzelinceye kadar paraları ceplerinde kalacaktı.

Harika fikir! Bunun işe yarayacağından kuşku yoktu –Çok heyecanlanmıştı.

Ancak sonra *findel* olayında neler olduğunu anımsadı. Bütün hevesi kaçtı. Bütün çocuklar yemek almayı bırakınca, er geç birileri bunun Nick'in kafasının altından çıktığını anlayacaktı. Başı derde girecekti. Gazeteler haber yapacak, Müdür anne ve babasını çağıracaktı –daha neler neler.

İşte o zaman, Nick ömründe ilk kez parlak bir fikri kendine sakladı. Hatta John'a ya da Chris'e bile anlatmadı.

Ve bu Nick'i değiştirdi.

İlk fark eden annesi oldu. Mart ayının başında bir gün, "Okulda her şey yolunda mı, tatlım?"

diye sordu. Oğlunu biraz bezgin, azıcık neşesiz görmüş, kaygılanmıştı.

“Elbette,” dedi Nick. “Her şey yolunda.”

“Arkadaşlarıyla aran iyi mi? Son günlerde buraya pek takılmaz oldular.”

“Doğru söylüyorum, anne. Her şey yolunda. Kış mevsimindeyiz. Herkes hokey ya da basketbol oynamakla meşgul; hepsi bu.” Sonra da odasına gidip, kapısını kapattı Nick.

Bu değişikliği Bayan Granger da fark etmişti. Gözünün içine bakarak, “Ama gerçekten findelim yoktu yanımda—” diyen o küçük zeki oğlan yoktu artık sınıfında. Her gün biraz daha sessiz, biraz daha dikkatli bir Nicholas Allen geliyordu derslerine. Çalışmalarını kusursuzca yapıyor, söz verilmedikçe ağzını açmıyor ve eskisi gibi arkadaşlarıyla şakalaşıp konuşmuyordu. Okul birkaç ay sonra kapanacaktı ve Bayan Granger’ın ona yardım etmek için yapabileceği hiçbir şey yok gözüküyordu.

Ders yılının sonuna doğru Nick, findel olayı yeni başladığında Bayan Granger’ın ona arkasını imzalattığı zarfı anımsadı. Satranç oyunu sona erdiği için Bayan Granger’ın o mektubu bugün yarın kendisine vermesi gerektiğini düşündü. Ama bahar boyunca mektup gelmeyince, öğretmenin

onu unutmuş olduğuna karar verdi. Konuyu açmaktan çekiniyor, ama merakından da ölüyordu.

Dayanamadı, okulun son günü Bayan Granger'ın sınıfının kapısını tıklattı. Öğretmen pencere-lerin altındaki raflarda duran kitapları düzenliyordu. Arkasını dönmeden, "Girin," diye şakıdı.

"Merhaba, öğretmenim," dedi Nick.

Bayan Granger doğrulup, ona döndü. "Ah, sen miydin, Nicholas! İyi ki uğradın. Seninle konuşmak istiyordum, böylece yazın sana mektup yollamaktan kurtulmuş olacağım."

Nick yutkundu. "Ben de onun için gelmiştim -şu mektup."

Bayan Granger yarım saniye kadar bir şaşkınlık geçirdikten sonra, "Ha! O mektup," dedi. Durdu. "Hatırlarsan, o mektubu sana her şey sona erdikten sonra göndereceğimi söylemiştim, Nicholas... Daha her şey bitmiş değil."

"Bitmedi mi?" Nick başını yana eğip sordu: "Peki, ne zaman bitecek?"

Bayan Granger gülümseyerek, "Ah, inan bana, Nicholas, ne zaman bittiğini anlayacaksın," dedi. "Seninle başka bir şey konuşmak istiyordum ben."

Nick'in yanına doğru yürüyüp, yarım metre kadar önünde durdu. Nick yıl içinde boy atmış, ikisinin gözleri neredeyse aynı hizaya gelmişti.

Nick, öğretmeninin bakışlarının daha yumuşak olmakla birlikte, gücünden hiçbir şey yitmediğini fark etti. “Gördüğüm kadarıyla son birkaç aydır çok sessizleştin, Nicholas. Biliyor musun, sen bu yıl kötü bir şey yapmadın. Pek çok olay oldu, pek çok şey söylendi. Bazı zor günler geçirmiş olabilirsin. Ama seninki iyi bir fikirdi ve davranış biçiminden, çoğu zaman, gurur duydum.”

Nick mahcup olmuştu, ama Bayan Granger konuşmayı sürdürdü. “Ve senin hayatta yapacağın çok önemli şeyler var, Nicholas. Bundan kesinlikle eminim; birkaç gün zorlandın diye içine kapanmamalısın.”

Ardından uzandı, Nick’in elini sıkıp, gözlerinin içine baktı. Bakışları Nick’in daha önce hiç görmediği kadar parlaktı. “Senin gibi bir öğrenciye sahip olmak çok zevkliydi, Nicholas Allen. Şimdi git, güzel bir yaz geçir. Senden büyük başarılar bekliyorum, delikanlı.”

Bayan Granger, onun sınıftan çıkmasını beklerken, Nick kapıya varmadan önce dönüp, “Teşekkür ederim, efendim. Size de iyi tatiller dilerim,” dedi ve, “Gelecek yıl için birkaç yeni findel almayı da unutmayın,” diye sırtıttı.

Nick, dilbilgisi öğretmeniyle bu küçük sohbetin üstüne bir doz da sağlıklı yaz tatili eklenin-

ce bütünüyle normale döndü. Yeni bir sözcük yaratmış olmaktan gurur duyuyor, kopan gürlütüyü düşünmek hoşuna gidiyordu. O küçücük sözcük beşinci sınıfı unutulmaz kılmıştı.

Altıncı sınıfa başlamadan önce Nick yine aynı Nick olmuştu ve bütün ortaokul, lise ve üniversite yılları boyunca da bunu kanıtladı.

Örneğin, iki yıl sonra, Tüketici Nick yüzünden, kasabadaki okul kafeteryalarının hepsi haftanın en az dört günü leziz yemekler sunmaya başladı. Hatta bu küçük kasabanın ülkedeki en başarılı okul yemeği programına sahip olmasının nedenini araştırmak üzere Westfield'a özel olarak Milli Eğitim Bakanlığı'ndan bir yetkili geldi.

Nick lisedeyken... neyse, onun öteki maceralarını anlatmak sayfalar alır; o zaman da, Nick beşinci sınıftayken başlayan bu öykünün sonuna gelemeyiz.

Çünkü bu öykü çok daha sonra sonuçlandı
—On yıl sonra.

Peki, bu on yıl boyunca Nick'in sözcüğüne ne oldu dersiniz? Öyle çok müthiş ya da özel bir şey olmadı. Sözcüklerin başına böyle şeyler gelmez. Onlar kullanılır ya da kullanılmaz. *Findel*'se giderek daha çok kullanılır oldu. Gerçek bir sözcük haline geliyordu.

Ve İşte Kazanan...

On yıl sonra, Nick Allen üniversitenin üçüncü sınıfındaydı. O yılın kasım ayında iki önemli olay oldu.

Birincisi, Nick yirmi bir yaşına bastı ve böylece, babasının açmış olduğu hesap, yasal olarak Nick'in üzerine geçti.

Nick zengin oldu. Çok zengin. O kadar zengin olmuştu ki, gerçekten ne kadar zengin olduğunu kavramaktan acizdi.

Nick paranın bir kısmını anne ve babasına vermek istediye de, Allen'lar *ihtiyaçları olmadığını* söyleyerek *kabul etmediler*. Ama Nick onlara hep çok seyahat etmek istediklerini anımsatıp, bunu büyük bir doğum günü armağanı falan gibi gör-

melerini önerince, kabul ettiler.

Nick ağabeyi James'e de biraz para vermek istedi, ama o da *ihtiyacı olmadığını* söyleyerek *kabul etmedi*. Ancak Nick ona iki yaşındaki kızının bir gün büyüüp üniversiteye gideceğini anımsattı –Hem, James de bir zamanlar ona bütün beyzbol kartları koleksiyonunu vermemiş miydi? Sonunda James armağanı kabul etti.

Ondan sonra da Nick gitti, kendine yeni, güçlü bir bilgisayar aldı. On kadar da yeni bilgisayar oyunu. Bir de dağ bisikleti. Ardından, parayı kafasından atmaya çalıştı ki, bunu yapmak hiç kolay değildi doğrusu. Ama o yine de bunu iyi kötü başardı ve üniversiteyi bitirmek için her zamankinden fazla derslerine yoğunlaştı.

O sonbahar gerçekleşen ikinci önemli olaysa, günün birinde Nick'in kapısına gelen bir paket oldu –ağır, büyük bir paket. Bayan Granger'dan geliyordu.

Paketin içinde üç şey vardı: 1) Koca *Webster İngilizce Sözlük*'ün yepyeni bir son baskısı, 2) sözlüğün kapağına iliştilmiş, el yazısıyla kısa bir not ve, 3) kalın beyaz bir zarf. Nick arkasını çevirince zarfın üstündeki adı –kendi adını– gördü. Onu bir eylül öğleden sonrası dersler bittikten sonra Bayan Granger'ın odasında kendisi yazmıştı.

On yıl önce.

Nick zarfı bırakıp, sözlüğün üstündeki notu dikkatlice çıkardı.

Sevgili Nicholas,

Lütfen bu kitabın 541. sayfasını aç.

Nick sözlüğü kaptığı gibi, hızla sayfaları çevirip, 541. sayfayı açtı. Kalbi güm güm atıyordu. İşte orada, *Fince* ve *fingirdek* arasında şunlar yazılıydı:

findel is. yazmak, çizmek gibi işlerde kullanılan, çeşitli biçimlerde araç. [blk. – üreten Nicholas Allen, Amerikan dili, 1987 – bak. **kalem**]

Nick tekrar Bayan Granger'ın notuna döndü.

Bu, öğrencilerimin ödevlerini yaparken kullanmalarını önerdiğim yepyeni bir sözlük. Artık onlara yeni sözcüklerin sözlüğe nasıl eklendiğini öğretirken, tek tek her birine bunu açıp findel sözcüğüne bakmalarını söylüyorum.

Ve tabii, aramızdaki küçük savaş sona

*erdiğinde sana vermeyi vaat ettiğim
mektubu da ilişikte gönderiyorum.*

İşte savaş şimdi bitti.

*Öğretmenin,
Bayan Lorelei Granger*

Nick'in başı dönüyordu. Elleri titreyerek, kalın beyaz zarfı açtı. İçindeki on yıllık mektubu çıkarıp okumaya başladı.

Sevgili Nicholas,

*Bu mektubu okuyorsan, findel sözcüğü
sözlüğe eklenmiş demektir. Tebrikler!*

*İnsan güneşin doğuşunu izleyebilir, ama o
süreci yavaşlatma, durdurma ya da geriye
alma olanağına sahip değildir. Bense senin
sözcüğüne bunu yapmaya çalışıyordum.*

*Başlangıçta kızgındım. Bunu kabul
ediyorum. Kalem sözcüğünün hiçbir
önemi yokmuşçasına bir kenara itilmesine
gönlüm razı gelmemiştir. Ama sanıyorum,*

'kamuş' sözcüğünün Eski Yunancası kalamos değil de, findilus olsaydı, o zaman da sen kalem sözcüğünü yaratırdın. Güneşin doğuşu gibi şeyler engellenemez, tek yapabileceğin izlemektir.

Findel sözcüğü ortaya çikali henüz üç hafta bile olmadı. Şimdi görüyorum ki, bu bir öğretmenin hep umut edip hayalini kurduğu türden bir şans: Parlak genç öğrencilerin eski, iç sıkıcı bir sınıfta edindikleri bir fikri gerçek dünyalarında sınıadıklarını görme şansı. İtiraf ederim ki, bütün bunların nasıl sonuçlanacağını çok merak ediyorum. İzlemekten başka yapabileceğim bir şey yok.

Ama sanki bu oyunda benim de oynayabileceğim küçük bir rol olabilir diye düşünüyorum ve işte, kötü adam olmayı seçtim. Bütün iyi öykülere kötü bir karakter gerekir, öyle değil mi?

Dolayısıyla, bir gün beni bağışlamayı isteyeceğim. Umarım bağışlarsın.

Sen düşünmeyi seversin, biliyorum, Nick. Lütfen şunu düşün: Ben öğretmenliğe başladığımda, Ay'a ayak basan olmamıştı; uzay mekikleri, CNN, uydu istasyonları yoktu. Video kasetçalarlar, CD'ler ve bilgisayarlar da yoktu.

Dünyada milyonlarca değişiklik oldu. İşte bu nedenle, ben çocuklara hep her durumda geçerli olacak şeyler öğretmeye çalıştım.

Geçerliliğini yitiren o kadar çok şey var ki. Ama bunca yıl sonra bile, sözcükler hâlâ önemini koruyor. Herkesin hâlâ sözcüklere gereksinimi var. Düşünmek, yazmak, düş kurmak, umut ve dualarımızı dillendirmek için sözcükleri kullanıyoruz. İşte ben bunun için seviyorum sözlükleri. Sözlük kalıcıdır. İşlerliğini korur. Ve senin de artık bildiğin gibi, bir yandan da değişip gelişir.

Tekrar tebrik ederim. İlişikte sana küçük bir armağan gönderiyorum.

*Sevgilerimle,
Bayan Granger*

FİNDEL

Nick, dilbilgisi öğretmeninin o tuhaf bakışlarını anımsadı; onların ne ifade ettiğini anlıyordu artık. Yaşlı tilki! Ta başından beri *findel*'i destekliyormuş demek. Ona karşı mücadele ederek, aslında yaygınlaşmasına katkıda bulunuyormuş.

Beyaz zarfın içinde ince uzun, yassı bir kutu vardı. Saatleri koydukları türden. Nick kutuyu zarftan çıkarıp kapağını açtı. İçindeki, Nick'in yine on yıldır görmediği bir başka şeydi: Bayan Granger'ın en sevdiği, mavi kapaklı, kestane rengi dolmakalemi. Klipsinin altına, katlanmış küçük bir kâğıt sıkıştırılmıştı. Bu da bir nottu. Çok kısa bir not. Tek bir sözcük: Findel.

Bir ay kadar sonra, Westfield'ın eski kesiminde, ağaçların kocaman, evlerin küçücük olduğu mahallelerden birinde bir şey oldu. Yılbaşı sabahı, Bayan Granger'ın kapı zili çaldı. Öğretmen kapıyı açtı, ama kimseyi göremedi.

İç kapısının önüne bir paket bırakılmıştı –Üstüne kırmızı fiyonklu beyaz bir zarf illeştirilmiş, yeşil kâğıda sarılmış bir kutu. Bayan Granger gülümseyerek pakete uzandı.

Paketi yerden alıp doğrulurken, dış kapısının yanındaki posta kutusundan, kırmızı-beyaz-mavi bir ekspres posta zarfı taşıdığını fark etti. Yılbaşı

arifesinde postalanmış olmalıydı. Bayan Granger dış kapıyı açıp, posta kutusundaki zarfı kapıldığı gibi her iki kapıyı da kapadı ve titreyerek içeri kaçtı.

Salona gitti, divana oturdu. Ekspres mektup Westfield Eğitim Bürosu'ndandı. Önemli gözüktüğü için Bayan Granger zarfı hemen açtı.

Eğitim başmüfettişinden gelen bir tebrik mektubuydu. "Eski öğrencilerinizden birinin" yaptığı bir milyon dolarlık bir bağışla yüksek eğitim burusu veren daimi bir vakıf kuruldu, deniyordu.

Vakfa, Lorelei Granger Öğrenci Vakfı adı verilecekti.

Bayan Granger ortada bir yanlışlık olduğundan emindi. Belki de kötü bir şakaydı. Bir milyon dolar ha? Saçma! Hemen telefonu açıp, eğitim başmüfettişini arayarak konuyu açıklığa kavuşturmaya niyetlendi.

Ama yılbaşı sabahıydı. Başmüfettiş eski öğrencilerinden biri olsa da, bir gün daha beklemeğe karar verdi. Zararı yoktu.

Ayrıca, kırmızı fiyonklu öteki paket divanın üstünde açılmayı bekliyordu. Bayan Granger önce beyaz zarfı açtı.

Kargacık burgacık el yazısıyla yazılmış, küçük bir yılbaşı kartıydı –beşinci sınıflardan bir oğlandan geldiği belliydi.

Sevgili Bayan Granger,

Siz ben en sevdiğim Öğretmenlerdensiniz.
Bu sizin olmasını istediğim bişey.

Sevgiler,
Bir Öğrenciniz

Bayan Granger öfkeyle yazım hatalarına baktı, ama sonra başını sallayarak kıkırdadı. Yıllar geçse de, çocuklar hep aynıydı. Öğretmenliğinin kırk beşinci yılına giren Bayan Granger haziranda emekli olacaktı artık ve bütün bu yıllar boyunca öğrencilerinin birinden armağan almadığı tek bir yılbaşı hatırlamıyordu.

Bayan Granger kırmızı kurdeleyi çözdü, paket kâğıdını yırttı ve kutunun kapağını açtı. Sicim ve lolipop çubuklarıyla ya da burgu makarna ve zamkla yapılmış bir şey bekliyordu.

Ama bunların yerine lacivert kadife kaplı, ince uzun bir kutu buldu. Kutuyu açınca, içinden çok şık, altın bir dolmakalem çıktı. Elini dolduran, zarif, ağır bir kalemdi. Kalemin parlak yuvarlak yüzeyi üstüne işlenmiş bir yazı vardı. Bayan Granger divanın ucuna kayıp, okuma lambasını açmak

zorunda kaldı. Böylece küçük harflerle yazılmış incecik üç satırı okuyabildi:

Bu nesne Bayan Lorelei Granger'a aittir ve kendisi onu istediği gibi adlandırabilir.

Nicholas Allen'dan sevgilerle.

